Cassels – 112 år av minnen

– men vem ska ta över när det "gamla gardet" tackar för sig?

GRÄNGESBERG

– Egentligen ska det inte finnas ett sådant här hus i Grängesberg, eller i Dalarna för den delen.

Lasse Persson, mångårig ordförande i Cassels konsertförening, är full av beundran över det 112 år gamla konserthuset.

Men så har han också spelat en betydande roll i byggnadens lika rika som dramatiska historia.

Snart kan den historien bli ett kapitel fattigare.

Bibliotek, läsesal och biograf.

Cassels, eller Cassels donation som är dess fullständiga namn, har sedan invigningen den 10 januari 1900 använts för en rad ändamål.

Men det är som konserthus slottsarkitekten Agi Lindegrens (1858–1927) skapelse har gjort sig ett namn.

Cassels är ursprungligen en gåva från den tysk-brittiske finansmannen och filantropen Sir Ernest Cassel (1852–1921).

Sir Ernest förtjänade en stor del av sin förmögenhet genom att investera i Grängesbergsgruvorna, och deltog även i bildandet av Trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösunds Järnvägar (TGOJ).

År 1896 donerade han 250 000 kronor till E Cassels Arbetarefond vid Grängesbergs gruvor.

Pengarna skulle gå till inköp av mark och uppförandet av ett Folkets hus vilket Grängesbergs arbetare skulle kunna nyttja.

År 1900 stod Cassels färdigt, komplett med en pampig fasad inspirerad av Bank of England i London.

När industrikoncernen Grängesbergsbolaget avvecklades och delar av den övergick i SSAB 1978 inleddes diskussioner med Ludvika kommun om att ta över huvudmannaskapet för Cassels.

När det skedde 1980 var Cassels en sliten byggnad märkt av flitigt användande och eftersatt underhåll.

– Den var inte i något vidare bra skick. Allt var allmänt risigt och verksamheten var på låg nivå, säger Lasse Persson.

I slutet av 1980-talet hände så något.

Poeten, tonsättaren och radiomannen Bengt Emil Johnson, uppvuxen i Saxdalen, bestämde sig tillsammans med hustrun Kerstin Ståhl och hovsångerskan Elisabeth Söderström för att skaka liv i verksamheten igen.

Trion bildade föreningen Cassels vänner, och med sina många artistkontakter anordnade de konserter i Cassels.

> Något år till kör vi. Sedan är det en bra fråga hur det ska gå. Vi får försöka få till en föryngring.
>
> LASSE PERSSON OM KONSERTFÖRENINGENS FRAMTID

I början av 1990-talet började folk åter strömma till konserthuset, men valborgsmässonatten 1992 kom så dråpslaget.

– Jag blev väckt mitt i natten av att telefonen ringde. Jag trodde inte att det var sant när jag fick höra att Cassels brann, minns Lasse Persson.

På kvällen hade han själv stått på scenen med Saxdalens manskör och uppträtt under valborgskonserten.

Utanför stojade ynglingar från trakten runt majbrasan och lekte med påsksmällare.

Den egentliga orsaken till branden har aldrig blivit klarlagd, men den troliga brandorsaken är påsksmällare instoppade i en dörrkarm.

Elden ska sedan ha tagit sig, och när räddningstjänsten kom till Cassels vid 02-tiden på natten var hela aulan övertänd.

Cassels unika notförråd, med över 1 500 orkesterverk, räddades men till stora delar totalförstördes byggnaden.

När elden hade släckts kunde bedrövade ortsbor och Casselsengagerade konstatera att endast tegelväggarna återstod.

– Men med facit i hand kan man säga att det var bra att det brann. Hade det inte brunnit tror jag inte att det hade varit någon verksamhet i Cassels i dag.

Lasse Persson är brutalt ärlig.

– Jag tror inte att kommunen hade satsat på att rusta upp byggnaden. Så nedgången var den.

Nu fick man i stället chansen att återskapa byggnadens innandöme.

Turligt nog hade de storslagna målningarna på väggar och i tak dokumenterats strax före branden, så "nya" Cassels är i det närmaste identisk med byggnaden från 1900.

Återuppbyggnaden kom att kosta 22,6 miljoner kronor, och finansierades förutom försäkringspengar av friskostiga bidrag från Gruvbolaget, utvecklingsbolaget Laven, kommunen, statliga Boverket samt insamlade bidrag från enskilda, organisationer och företag.

Efter branden slogs Cassels vänner och Grängesbergs musikförening ihop till Cassels konsertförening, som förutom att administrera Grängesbergs orkesterförening skulle se till att anordna konserter i byggnaden.

På minnesväggen trängs de signerade bilderna på artister som har uppträtt i Cassels. Lasse Perssons personliga favorit är den ryske världspianisten Vladimir Ashkenazy.

Så här såg Cassels ut kort efter branden valborgsmässonatten 1992. FOTO: PETER OHLSSON

Lasse Persson framför "sitt" Cassels.

> Med facit i hand kan man säga att det var bra att det brann. Hade det inte brunnit tror jag inte att det hade varit någon verksamhet i Cassels i dag.
>
> LASSE PERSSON, ORDFÖRANDE I CASSELS KONSERTFÖRENING

I augusti 1994 återinvigdes så Cassels, och sedan dess har konserterna avlöst varandra.

– Det är vi som har satt Cassels på kartan, konstaterar Lasse Persson.

Under ett par år arrangerade man 15 konserter om året.

– Jag vet inte hur vi orkade. Hur mycket tid det tog ska man inte tänka på, men brinner man för musik och det går bra så sporrar det.

Till saken hör att Cassels konsertförening är en ideell förening som precis som vem som helst hyr in sig i Cassels.

Byggnaden ägs av Stiftelsen E Cassels Arbetarefond, vars styrelse utses av kommunfullmäktige i Ludvika. På senare år har även andra arrangörer än Cassels konsertförening börjat hyra in sig, men det är konsertföreningen som tillsammans med sin orkester utgör hjärtat i byggnaden.

– Nu begränsar vi oss till fem–sex konserter om året samt klassisk musik. Vi riktar främst in oss på medelålders och äldre publik, så att andra arrangerar konserter är bra för bredden.

Hur länge till de rutinerade medlemmarna i konsertföreningen orkar är dock en lika relevant som springande fråga.

– Något år till kör vi. Sedan är det en bra fråga hur det ska gå. Vi får försöka få till en föryngring.

Bakom en av de dörrar inne i Cassels dit allmänheten inte har tillträde finns en "wall of fame", en minnesvägg över de storheter som genom åren har roat massorna i Grängesberg.

Fyra månader innan sin död i juni 2007 gjorde Povel Ramel ett av sina sista uppträdanden någonsin i just Cassels, och på väggen finns även signerade bilder på storheter som Alice Babs, Sven-Bertil Taube, Robert Wells, Tommy Körberg, Robert Broberg och Helen Sjöholm – för att bara nämna några.

På minnesväggen syns även Lasse Perssons personliga favorit, den berömde ryske pianisten och dirigenten Vladimir Ashkenazy.

– Elisabeth Söderström i Cassels vänner hade uppträtt tillsammans med honom och lyckades senare locka honom till Cassels. 1989 uppträdde han här för ett blygsamt gage och spelade på en inlånad flygel från Sveriges Radio. Det är otroligt att en av världens ledande pianister ville komma hit. Det är en saga.

När Vladimir Ashkenazy tre år senare fick höra om branden ville han ställa upp för Cassels, och hösten 1992 gjorde han därför en välgörenhetskonsert i sporthallen i Ludvika.

– Han ställde upp helt gratis och ville inte ens ha någon mat innan konserten. Han tyckte att han lika gärna kunde köpa något i kafeterian. Några divalater var det inte tal om. Han är en fin man.

1995 spelade Ashkenazy i "nya" Cassels, även den gången helt utan gage, och 2000 spelade han en sista gång i samband med 100-årsfirandet av konserthuset.

– Då fick vi ett fax från hans bokare som frågade hur mycket vi hade råd att betala. Vi erbjöd väl ungefär 50 000 kro-

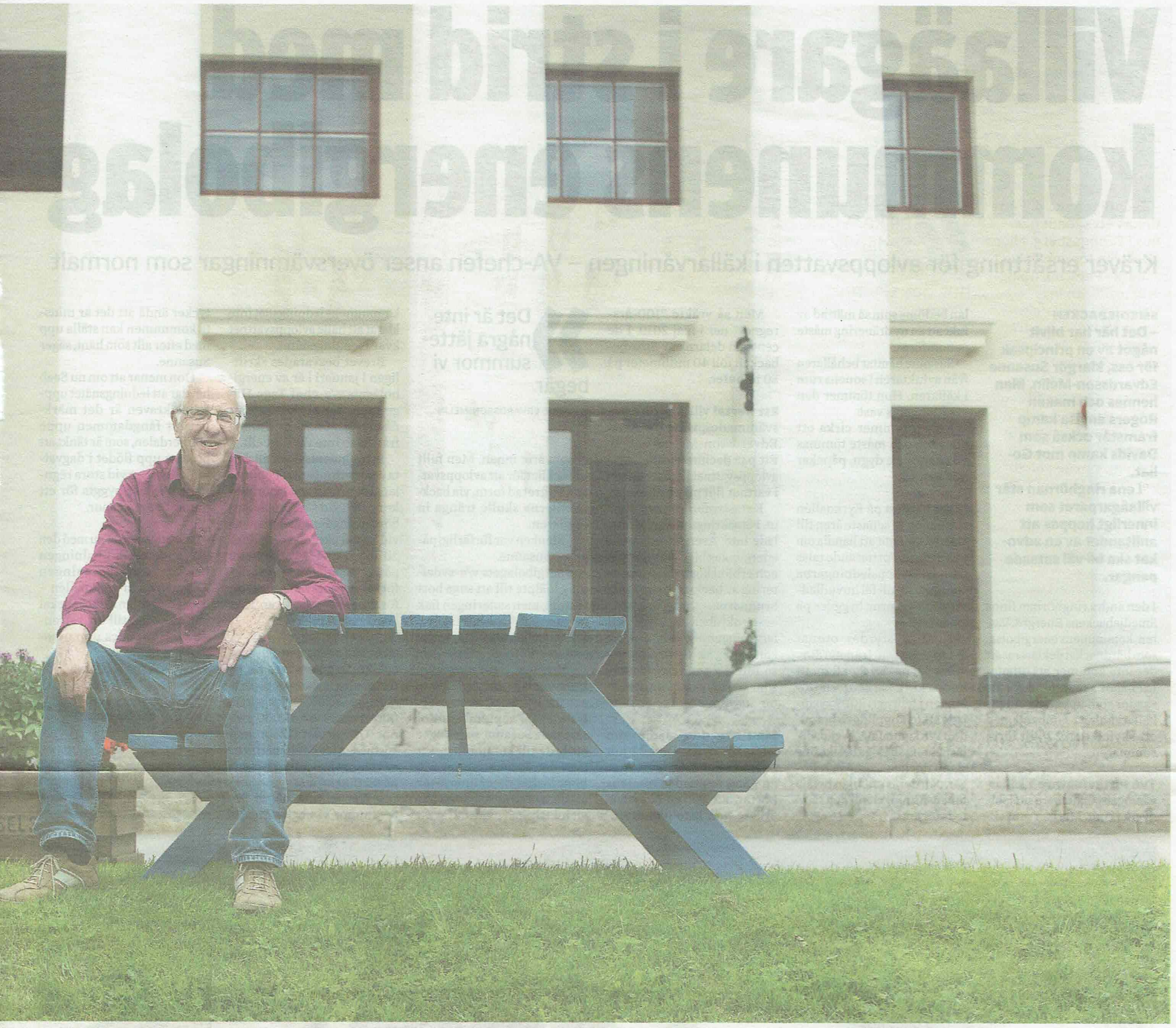

Genom åren har Cassels konsertförening lockat en mängd stora artister till Grängesberg. Snart tackar dock den nuvarande styrelsen för sig. FOTO: JANNE ERIKSSON

nor, men han kom hit. Som ryss tror jag att han uppskattar det jobb som görs på en liten ort.

Vladimir Ashkenazy har genom åren även provat ut två flyglar till Cassels, men anekdoterna kring dem är så många och detaljerade att de förtjänar mer utrymme än vad de kan beredas plats för här.

Vad är det då som gör att Cassels konsertförening, utan några större ekonomiska muskler, genom åren har lyckats locka så många stora artister till lilla Grängesberg?

Lasse Persson har en teori.

– **Lokalens** utformning och närheten till publiken tror jag är två stora punkter. Det blir en intim stämning och stark akustik på scenen. Artisterna brukar ofta hylla den fantastiska publiken efter att de har uppträtt här.

Snart kan Lasse Persson och hans kamrater i konsertföreningens nuvarande styrelse ha arrangerat sin sista konsert i Cassels.

Innan dess hoppas han kunna sätta upp ytterligare ett stort namn på minnesväggen i Cassels innandömen.

– Björn Skifs vore roligt att få hit.

Hampus Petersson
023-935 00
hampus.petersson@dt.se

» Några divalater var det inte tal om. Han är en fin man.

LASSE PERSSON OM FAVORITEN VLADIMIR ASHKENAZY

FAKTA

Lasse Persson

Ålder: 71 år.
Familj: Två barn, två barnbarn.
Bor: Ludvika och Saxdalen.
Intressen: Musik (sjunger i Saxdalens manskör), all idrott utom ishockey, natur (speciellt fåglar).

Alice Babs är en av många artister som har uppträtt i Cassels... FOTO: ANDERS ABRAHAMSSON/ARKIV

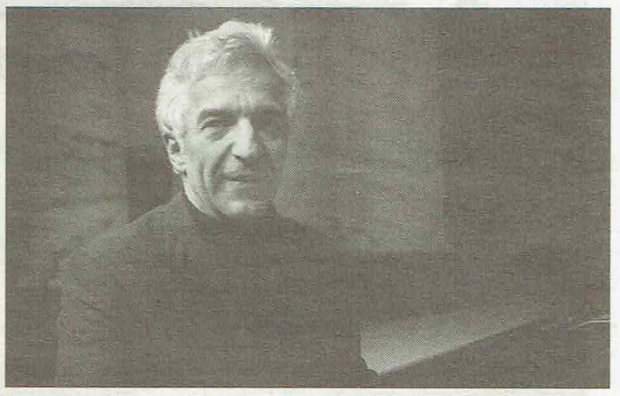

Den ryske pianisten och dirigenten Vladimir Ashkenazy har en speciell relation till Cassels. Efter branden 1992 arrangerade han en välgörenhetskonsert i Ludvika. FOTO: OKÄND

... Tommy Körberg en annan. FOTO: GUNNE RAMBERG/ARKIV

I Cassels gjorde Povel Ramel i februari 2007 ett av sina sista uppträdanden någonsin. FOTO: PETER OHLSSON/ARKIV

SAXDALENS DAG

vid Runnbergsgården
Lördagen den 25 augusti

Start kl. 12.oo med tipspromenad

Kl. 13.oo börjar:
Ponnyridning - Ludvika Ridklubb samt Saxdal´s hästar
Ansiktsmålning och ballongfigurer - TeaterSLaget
Korv och läsk, lotteri, saft och sylt, loppis och kaffeservering.
Kommunen visar nya översiktsplanen.
Gamla affären med bodbiträden öppen för visning.

Program från kl. 14.oo – ca. 16.oo
TeaterSLaget framför barnpjäsen GULDLOCK
Uppvaktning av årets Saxdals-Bäbis.
Skolstyrelsen informerar.
Alla barn får glass, saft och bulle.
Kommunpolitiker informerar om nya översiktsplanen.
Utdelning av Rävvåla-kroken.
Underhållning av: Saxdalingarna, Pelle Åhlström och
Skolorkestern under ledning av Roger Broberg.

VID SAXENSTRANDEN

Loppis från kl.10.oo
Veteranbilar samt Åke (Elvis) Dahlman och grillning från kl. 18.oo
Musiktältet från kl. 21.oo, med "Tompa and the gang"

Söndagen den 26 augusti kl. 14.oo
Friluftsgudstjänst vid Saxdalens Kapell.

Arrangörer:
Saxdalens Byalag, Saxdalens IF, PRO, Rävvåla Kuturförening,
Saxenkiosken
I samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen och Studieförbundet Vuxenskolan.

Rävvåla Kulturförening
1997

Lördag 18 Augusti 2012

Efter utställningen vid skolan inbjudes RKF´s medlemmar till Valvet.

Med början Kl. 19:oo träffas vi vid Runnbergsgården, för att träffas och umgås.

För underhållning svara "Lotta och Anders" från Västansjö

Föreningens eget "Hafsband" kommer även att svara för det musikaliska.

En entrétallrik med något att dricka serveras till en kostnad av 80 kronor.

Öl och alkoholfritt med tilltugg kan köpas under kvällen.
Medlemskap måste tecknas i förväg för kvällens träff.

Rävvåla Kulturförening

Studieförbundet Vuxenskolan

Thomas Tillman, vd på Grangärde musteri, ute på svartavinbärsfälten.. FOTO: VERONICA RIGTORP

Tord Tillman, från Tillmans bärodlingar, säljer jordgubbar till Mikael Hellgren och Karin Jugas från Björbo.

Andreas Tillman är produktionsledare, här i nya lagerbyggnaden som färdigställdes förra året.

Musteriet som är ett av branschens största

GRANGÄRDE

Ekologisk saft i massor görs på Grangärde musteri. Med en kundbas som sträcker sig ända till USA är det familjeägda företaget ett av de större i branschen. Kanske för att de med egna odlingar alltid har tillgång till bär, vilket kan vara problem för andra tillverkare av kravodlat och ekologiskt.

Det är sommar och sol och gårdsbutiken är full av folk, många turister, men även lokalbefolkningen handlar här. Butiken, som är öppen året om, har även full fart under resten av året.

– Det är endast under januari till mars som det är lite lugnare, säger Andreas Tillman, produktionsledare i musteriet.

Då får han och brodern Thomas Tillman, vd på musteriet, chansen att ta några välbehövliga veckors semester.

Bärodlingar

Tord Tillman började redan 1980 med bärodlingar i Saxdalen. 1989 köpte han mark av Stora skog och flyttade verksamheten till Grangärde. I dag är Tord Tillman pensionär, men det hindrar honom inte från att vara ute bland sina kära bär, och kön ringlar lång vid bärförsäljningen efter riksvägen 247 mot Björbo. Där står han och säljer jordgubbar som doftar barndomsminnen.

Kunderna kommer också från när och fjärran.

– Vi är ute och jagar jordgubbar, säger Karin Jugas som åkt rån Björbo.

Anna Flyckt från Nyhammar köper en hel låda jordgubbar av Tord Tillman, hon ska frysa in dem så hon har under hela året.

– Min dotter Moa fyller år på vintern och då vill hon ha jordgubbstårta och det ska vara Tillmans jordgubbar, berättar Anna Flyckt.

Grangärde musteri

1995 mustade familjen Tillman sin första laddning saft som de gjorde efter ett gammalt familjerecept. Saften blev väl mottagen och produktionen ökade markant.

Eftersom den ekologiska saften var helt ny var det hårdjobbat att få in den på marknaden.

> Jag och Andreas åkte runt i butikerna i Dalarna och presenterade saften, men det var svårt att slå sig in på marknaden.

– Jag och Andreas åkte runt i butikerna i Dalarna och presenterade saften, men det var svårt att slå sig in på marknaden, säger Tord Tillman när han tänker tillbaka.

De första fem-sex åren var tuffa, i början var också priserna på kravodlat skyhöga. Men det lyckades Tillmans klara med egna odlingarna. På så sätt pressades priserna och komma ner till rimliga nivåer som konsumenterna kunde acceptera. Det var först på 2000-talet som det tog fart på allvar. Då hade också bärodlingarna kommit upp i areal, vilket behövs för att kunna hålla rimliga priser.

– Varje år planterar vi 15-20 000 nya bärbuskar, säger Thomas Tillman.

Från åkern till saftflaskan

Tack vare närheten till de egna bären kan företaget vänta tills bären är perfekt mogna.

– Det är nog hemligheten med att jordgubbssaften blir så god, säger Andreas Tillman.

Tre till fyra ton jordgubbar per dag kan man hantera i presshallen. Det är nästan tredubbelt mot vad man hade kapacitet till innan ombyggnaden. För några år sedan byggdes presshallen och gårdsbutiken till. Förra året investerades i nya lagerhallar på 1000 kvadratmeter. Framöver finns tankar på ny produktionshall.

Storleverantör

Produktionshallarna kör idag för fullt året runt. Grangärde musteri är nämligen huvudleverantör av all saft åt ett av kedjornas egna märkesvara.

Dessa produkter tar givetvis stor plats i produktionsapparaten. I Europa har de redan Sverige, Norge och England och till viss del Danmark.

Egna nyheter

– Vi utökar sortimentet med mer kafé- och kioskvänliga drickprodukter, som 33-centiliters flaskor, berättat Thomas Tillman.

Även två och en halvlitersdunkar för storkök har nyligen introducerats.

– Vi försöker stärka vårt eget varumärke Tillmans genom nya smaker på saft och glögg, säger Andreas Tillman.

Bären kommer först till kvarnen där de krossas, sedan till rörpastören och värms där upp till 50 grader, där tillsätts ett naturligt enzym som spjälkar bärens trådsammansättning. Sedan går det vidare till presscylindern och in i kyltanken. Vid två olika pumpar sugs med vacuum restprodukter bort.

Råsaften värms sedan upp till 85 grader och råsocker tillsäts. Direkt därefter tappas saften på glasflaskor.

– Med en aluminiumkapsyl är de sedan hållbara i två år, öppnade klarar de tre veckor i kylskåp, berättar Andreas Tillman.

Sylt och mousserade

I sortimentet finns bland annat sylt och mousserade drycker samt äppeldryck utan kolsyra. Glöggen med rabarber och kanel är en populärdryck till jul.

På årsbasis jobbar nio-tio personer i företaget. Under sommaren har man många bärplockare på visstidsanställning.

VERONICA RIGTORP
veronica@annonsbladet.com

FAKTA

Här kan du musta dina äpplen:

Rasjöns musteri, Gustafs
Myggs musteri, Stjärnsund

Fakta: Sveriges Pomologiska Sällskap

KONTAKT 0240-882 01, nlt.red@dt.se

Traditionsenlig Saxdalens dag

DVIKA

xdalens dag firades ditionsenligt under dagen. Det var för e gången och dagen ära samlades en stor ara människor vid nnbergsgården för t ta del av de olika rangemangen.

nder dagen fanns bland nat musikunderhållning, rv- och läskförsäljning och spromenad. Årets Saxdals-bis uppvaktades självklart h Rävvåla-kroken delades

På ängen intill erbjöds ock-ponnyridning för den nät-summan tio kronor. Tre av ponnyerna var från Saxdalen och en från Ludvika ridklubb.

– Vi har haft ponnyridning de senaste åren och nu i dag har det varit full fart sedan vi kom hit klockan ett, säger Maria Munter, Saxdalen, som sköter ponnyridningen.

Wilma Larsen, 5 år, från Ickorbotten var en av alla som glatt hoppade upp i sadeln, med lite hjälp av morfar Tony Persson. Efter den lilla ridturen på ängen berättar Wilma att det hela gick bra och att hon tycker om hästar.

– Hon har pratat om ponnyridningen hela dagen, avslöjar morfar Tony Persson.

Beatrice Åström
0240-882 00
beatrice.astrom@dt.se

Saxdalens dag firades som vanligt vid Runnbergsgården.

Morfar Tony Persson fanns bredvid när 5-åriga Wilma Larsen tog en ridtur.
FOTO: JONATAN SVEDGÅRD

udvikabo köpte "Konsum Örntorp" 1/9-12

RÄNGESBERG Tidigare i år förvärvade Örjan Fredriks-n, 48, Ludvika, den fastighet vid Örtjärnsvägen 3 där onsum Örntorp låg en gång i tiden.

Sedan 1990 driver han Skylt & Dekor i Ludvika och sikten är att förlägga en del av verksamheten till den amla livsmedelslokalen.

– Hallen är 24 meter lång och 12 meter bred och där a vi lagra långgods och arbeta med aluminiumsvets-ing, berättar han.

Genom sitt bolag Örntorp Fastighets AB köpte han stigheten av Gerry Persson för 450 000 kronor.

– I fastigheten finns ett tiotal hyresgäster, både bo-adshyresgäster och firmor, upplyser Fredriksson.

Skylt & Dekor har lokaler vid riksväg 66, nära illängsbadet i Ludvika. Företaget tillverkar reklam om bland annat kan appliceras på skyltar fönster och ordon.

Bygglov

Danny Valtersson, Facktorpsvägen 3, Saxdalen, får bygga ut villan med vardagsrum och sovrum. Totalt rör det sig om en utbyggnad på 50 kvadratmeter. 1/9-12

Saxdalen behåller jumboplatsen 24/8-12

VÄSTERBERGSLAGEN Efter idel förluster har nu Saxdalen toppat formen och på kort tid lyckats vinna två matcher i PRO-boulen.

Trots segrarna ligger man alltjämt sist i tabellen.

Resultat från omgång 10: Saxdalen–Söderbärke 7–2, Grängesberg–Ludvika 9–0, Smedjebacken–Morgårdshammar 4–5, Nyhammar–Blötberget 6–3.

Tabellen: 1) Blötberget, 14 poäng, 2) Nyhammar, 12, 2) Söderbärke 12, 4) Smedjebacken, 10, 4) Grängesberg, 10, 4) Morgårdshammar, 10, 7) Ludvika, 8, 8) Saxdalen, 4.

Tät toppstrid i PRO-boulen 14/9-12

VÄSTERBERGSLAGEN När bara en omgång återstår av säsongens PRO-boule är det jämnt skägg i toppen.

Nyhammar och Blötberget delar serieledningen på samma poäng, vilket bäddar för en rafflande slutomgång.

Resultat från omgång 13: Söderbärke-Nyhammar 4-5, Saxdalen-Ludvika 5-4, Morgårdshammar-Grängesberg 6-3, Blötberget-Smedjebacken 5-4.

Tabellen: 1) Nyhammar, 18 poäng, 1) Blötberget, 18, 3) Söderbärke, 14, 3) Morgårdshammar, 14, 5) Smedjebacken, 12, 6) Grängesberg, 10, 6) Ludvika, 10, 8) Saxdalen, 8.

5/9-12

arm om båt på drift Räddningstjänsten rmades på tisdagseftermiddagen efter att en plastbåt obser-rats drivande på sjön Saxen i Saxdalen. Bilar från Gränges-rg och Ludvika skickades ut men efter ett person uppgivit att ten var igenkänd och ägaren välbehållen tonades händelsen d. Brandmännen Stefan Nordström och Fredrik Karlsson ilden) åkte dock ut med räddningstjänstens båt och drog in averisten" till land.
FOTO: PETER OHLSSON

7/9-12

Vad ska du göra i helgen?

Per-Magnus Jakobsson, 37 år, Ludvika
– Jag kommer att jobba hela helgen, och så ska jag leka med mina barn.

Pensionärer spelade boule

6/9-12

VÄSTERBERGSLAGEN Resultat från omgång 12 i PRO-pensionärernas bowlingserie.

Ludvika–Söderbärke 5-4, Nyhammar–Morgårdshammar 6-3, Smedjebackens–Saxdalen 4-5, Blötberget–Grängesberg 6-3

Nyhammar, 16
Blötberget, 16
Söderbärke, 14
Smedjebacken, 12
Morgårdshammar, 12
Grängesberg, 10
Ludvika, 10
Saxdalen, 6

GRÄNGESBERG Rune Karlsson avled den 22 september vid en ålder av 85 år.

Rune var en genuin ortsbo. Han föddes i Lundbergstorp, men flyttade i unga år med familjen till Knusselbo. Efter skolan arbetade han en tid på Asea i Ludvika innan han utbildade sig till lärare i Gävle.

Sin första anställning som lärare hade han i Saxdalen. Därefter sökte han sig till Grängesberg. Rune arbetade även som yrkesvalsledare innan han blev studierektor vid Östra skolan/Parkskolan, en tjänst han innehade fram till sin pensionering.

Rune var politiskt engagerad och aktiv för socialdemokraterna, först i Grangärde kommun och sedan – efter kommunsammanslagningen 1971 – i Ludvika kommun. Han hade flera politiska uppdrag och var bland annat ledamot i socialnämnden. Dessutom var han nämndeman och även övervakare.

Hembygdens historia låg Rune Karlsson nära om hjärtat. Han hade stora kunskaper om gamla Grängesberg, inte minst gruvan eftersom den varit hans fars arbetsplats. Han hade även ett stort teater- och musikintresse och var en trogen besökare i Cassels.

Närmast sörjande är makan, tre barn med familjer och barnbarn.

Vår älskade
Rune Karlsson
* 23 november 1926
har lämnat oss
övrig släkt och vänner
i djupaste sorg och saknad

Grängesberg
22 september 2012

KÄTHI
Katharina och Erkki
Kristin
Marit och Ivar
Christofer,Johan
Martina, AnnaKlara
Göran och Jeanette
Gabriel, Jessica
—
En gång skall du vara
en av dem som levat
för längesen Jorden skall
minnas dig så som den
minns gräset och
skogarna det multnande
lövet Så som myllan
minns och så som bergen
minns vindarna
Din frid skall vara oändlig
såsom havet
Per Lagerkvist

Begravningsgudstjänsten äger rum i Grängesbergs kyrka fredag 12 oktober kl.12.00 Efter akten inbjudes till minnesstund. Anmälan om deltagande till Fonus tel.0240-202 55 senast 9/10 I stället för blommor tänk gärna på Viskogen pg.900508-3

Min älskade
Livskamrat
Vår Far, Svärfar
och Farfar
Min Son
Raivo Maripuu
* 18 januari 1944
Kärdla, Estland
har idag lämnat oss i
sorg och saknad

Ludvika
8 september 2012

ANN-CHRISTIN
Peter och Thomas
Erik
Tomas och Frida
Tuva
EHA
Övrig släkt och vänner
—
" Tack för den fantastiska gåva Du givit oss - livet! "
Dina söner

Låt oss minnas
de soliga dagar
då sorg och smärta
fjärran var
Låt oss minnas
de glädjedagar
då vi tillsammans var.

Vi tar farväl av Raivo i Ludvika Ulrika kyrka fredagen den 28 september kl. 11.30. Efter akten inbjudes till minnesstund i Församlingshemmet. Anmäl vänligen deltagande till Fonus tel 0240-105 03 senast 24/9.

28/9-12

Skulle du kunna tänka dig att plugga utomlands?

Emelie Lindh Skött, 16 år, Saxdalen.
– Ja, allra helst skulle jag vilja åka till USA. Fast Japan vore också intressant eftersom det är mycket hårdare disciplin där.

Storgädda bärgad i finalen 19/9-12

SAXDALEN Med en fångst på fem gäddor till invägningen vann team Lårviken den sista deltävlingen i Hillen cup, som avgjordes på sjön Saxen.

Dagens storgädda drogs upp av team Så in i vassen. Den vägde 9,6 kilo och var 113 centimeter lång, vilket var mästerskapsrekord.

8 sept 2012

Tacos – när barnen får välja

SAXDALEN

Under fredagen var det premiär för Önskedagen – elevers och förskolebarns val av en favoriträtt.

Tidningen besökte Saxdalens skola och förskola, där barnen hade röstat fram tacos med mjuka skal – för övrigt det klart vanligaste valet runtom i kommunens skolmatsalar.

– Ja (skratt), det var inte helt oväntat. Tacos har ju även tidigare varit populärt under Måltidens dag, säger Maria Betti där hon jobbar för fullt i Saxdalens skolkök för att hinna få allt klart i tid till när hungriga skolelever och förskolebarn ska ha sin lunch.

Ungefär 100 portioner ordnar Maria fram dagligen, vilket hon som erfaren kock från restaurangbranschen tycker är ganska normalt.

Hon är visserligen ny som ansvarig för matlagningen i Saxdalens skola, men har under ett par års tid jobbat i förskolekök i Ludvika och Nyhammar.

Därmed kan hon se viss skillnad i jobbet från den tidigare Dala Måltidsserviceregin för maten till det nya social och utbildningsansvaret.

– Ja, det nya är ju att vi får laga mer mat själva, göra egna såser och egna soppor. Och när det är lasagne, till exempel, är det vi i skolköken som lägger ihop den även om vi får färdig köttfärs till den.

Maria Betti fortsätter:

– Visst är det fortfarande en hel del hel- och halvfabrikat, inte minst i mindre skolkök som det här. Men vi har fått ett större ansvar för matlagningen och det har vi i kostorganisationen varit helt eniga om att vi ville ha.

Meningen är också att det i takt med att skolköken uppgraderas ska bli mer och mer matlagning från grunden. Det har inte Maria Betti någonting emot, trots att hon jobbar ensam och rimligtvis kan komma att få en allt mer stressig arbetsmiljö.

– Som kock vill jag ju självklart laga maten och inte bara värma den.

Utanför dörren till matsalen börjar barnröster höras. Det är dags att servera de första eleverna, från förskoleklass och upp till tvåan.

Maria Betti öppnar dörren och frågar: "Är ni hungriga och sugna på tacos?"

– Jaaa, hörs det unisont.

Sedan vidtar ett ihärdigt plockande av tacotillbehör, följt av mumsande vid borden.

En första önskemåltid är serverad.

Nästa gång sker det fredag 5 oktober.

Då har Saxdalenbarnen valt kycklingschnitzel med potatisgratäng.

> Vi har fått ett större ansvar för matlagningen.
>
> MARIA BETTI

– Det blir gott det också, även om jag röstade på pizza, säger åttaårige Gustav Rosén glatt.

Henrik Schmidt
0240-882 14
henrik.schmidt@dt.se

FAKTA

Önskedagen

Efter att social- och utbildningsförvaltningen tog över ansvaret för skolmaten från 1 augusti infördes Önskedagen, där barnen får rösta fram en måltid en fredag per månad.

Valet görs mellan följande rätter:

Tacos (vegetariskt alternativ: Quornfärs).
Tunnpannkaka med sylt.
Pasta med köttfärssås (veg: Färs-sås).
Hamburgare (veg: Grönsaksburgare).
Grillkorv med pommes frites (veg: Sojakorv).
Köttbullar med spagetti (veg: Falafel).
Fiskpanetter med kall sås och potatismos (veg: Nuggets).
Kycklingschnitzel med potatisgratäng. (veg: Schnitzel).
Pizza.
Kebab i pitabröd (veg: Kebab).

När en rätt har valts kan den inte väljas igen samma termin.

Än är det väl lite tidigt att göra en utvärdering av matens utveckling efter övergången till skolans egen regi. Men klart är att åttaårige Gustav Rosén gillar Maria Bettis kockande. "Hon gör mycket mer hemlagat än vad vi fick tidigare."

Mira Jansson, 7 år, förser sig av tacos-godsakerna under första Önskedagen och säger sedan: "Det känns jätteskoj att vi får vara med och välja mat. Fast egentligen hade jag önskat pizza, men tacos är också gott."

FOTO: PERNILLA SÖDERBERG

TEXT: HENRIK SCHMIDT FOTO: PERNILLA SÖDERBERG

Vilken är din favoritmat?

Rasmus Pettersson, 8 år, Saxdalen.
– Pannkaka med glass, sylt och grädde.

Angelina Alcén-Lönneryd, 8 år, Saxdalen.
– Kyckling och nudlar. Tacos är också gott.

Noah Cavanagh, 8 år, Saxdalen.
– Våfflor, men tacos är också gott.

Vanessa Gustafsson, 8 år, Saxdalen.
– Tacos. Det är bara jättegott.

Oscar Eriksson, 8 år, Saxdalen.
– Pannkaka med glass, sylt och grädde. Och saft till.

SAXDALEN När social- och utbildningsförvaltningen nyligen övertog ansvaret för skolmaten infördes Önskedagen, då barnen själva får rösta fram en favoriträtt en gång i månaden. I går var det premiär för önskemat och vanligaste valet runtom i kommunen var tacos med mjuka skal. På bilden ses kocken Maria Betti duka fram just denna rätt i Saxdalens skolkök.

SIDORNA 6–7

Jaktstart

FOTO: CLAES SÖDERBERG

SAXDALEN Lennart Eklund och övriga i Saxdalens jaktvårdsförening fick vara med om en häftig start på årets älgjakt. Redan efter en kvart sköts första älgen vid Saxberget, efter att löshunden Tuffe från grannjaktlaget Björnhyttan drivit fram en kviga till comebackande jägaren Karl-Erik Berggren.

SIDORNA 4–5

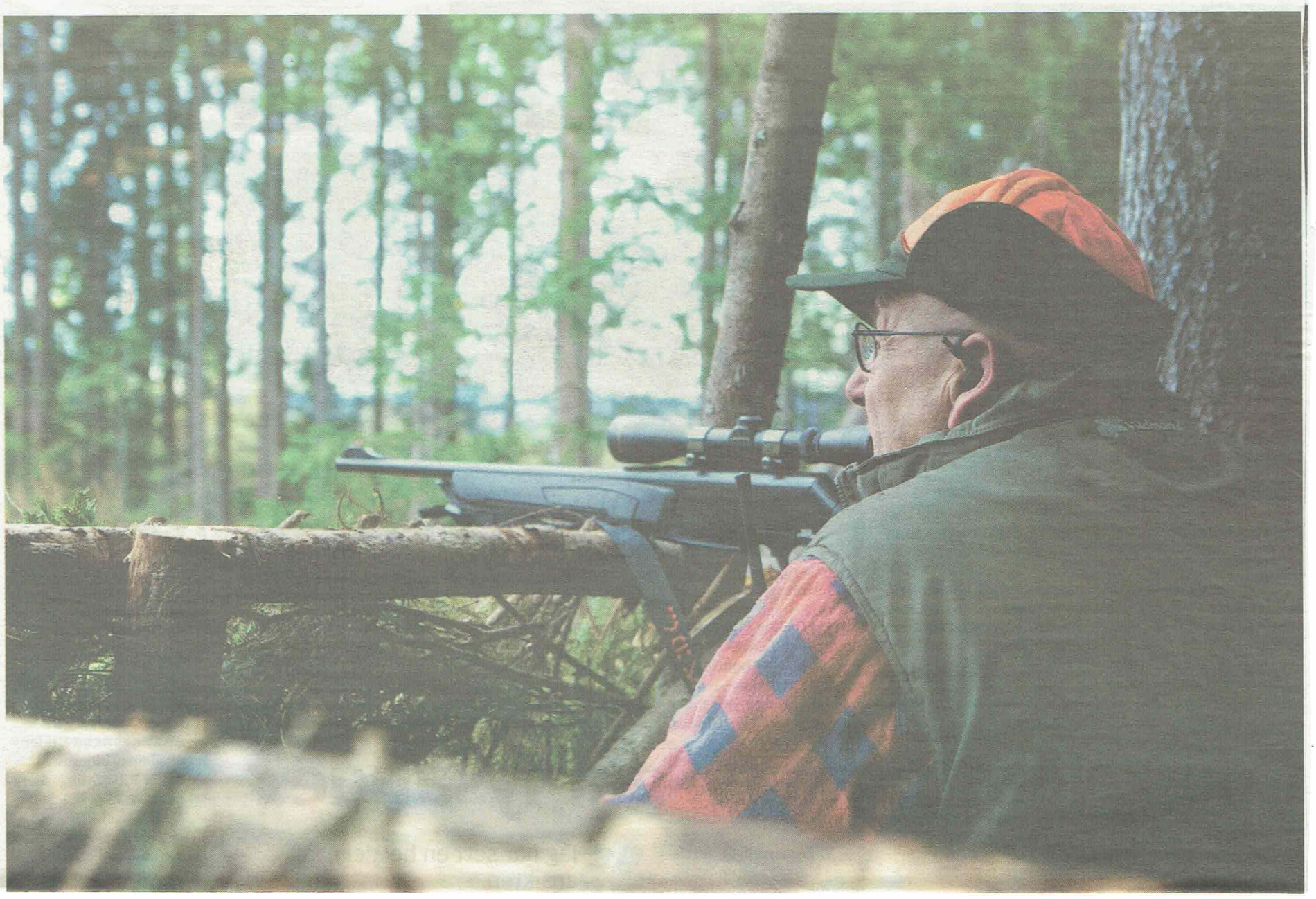

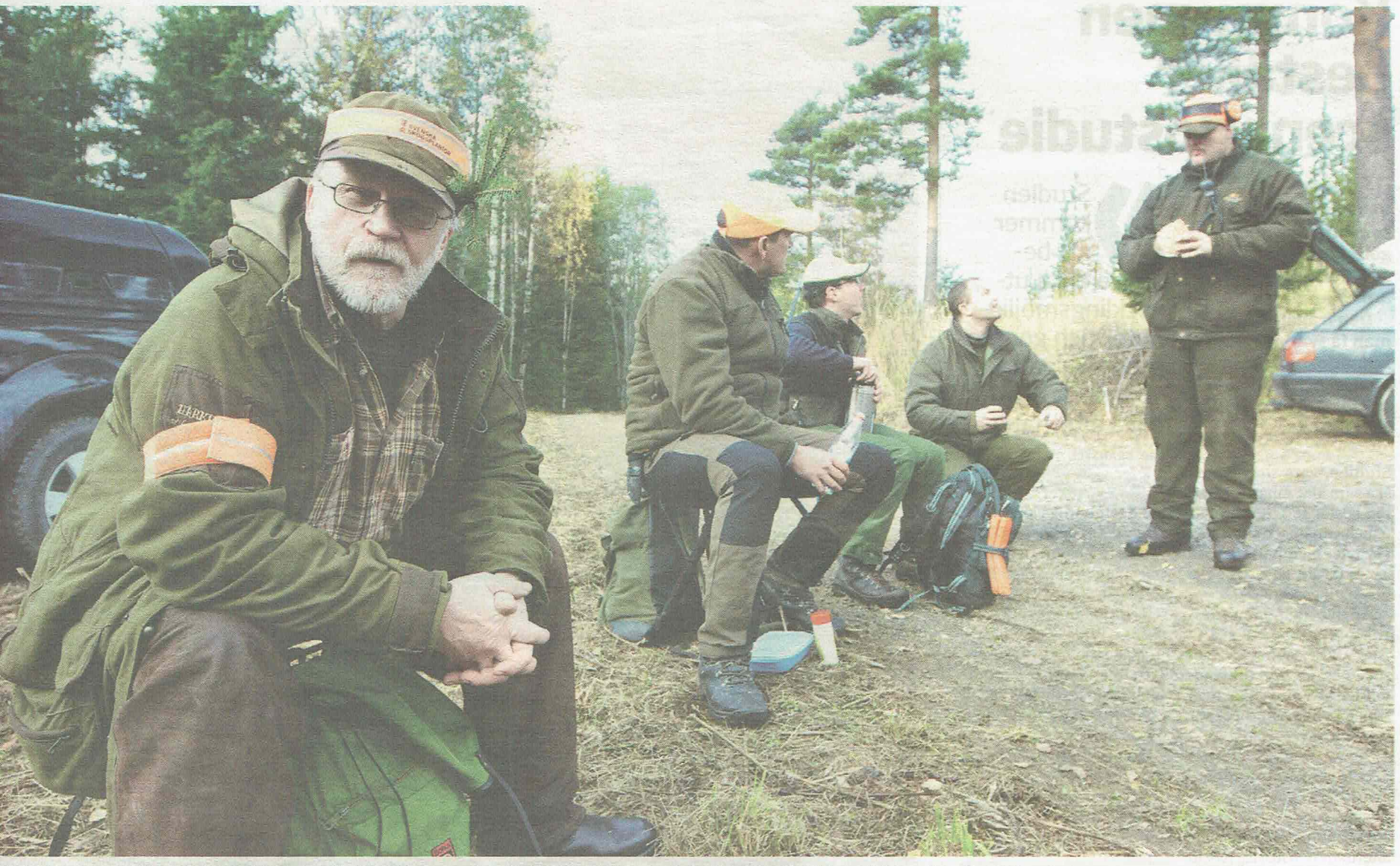

"En jäkla adrenalintillströmning." Så beskriver Karl-Erik Berggren det att efter 21 års frånvaro från älgjakten få skjuta en kviga redan efter en kvart.

Tidningens reporter fick besök i skogen. Efter en stund fick dock trevlige Tuffe återgå till sitt arbete som löshund i älgjakten.

Lennart Eklund håller kontakten med kollegorna i laget.

Tuffe tuffar fram i terrängen.

Husse Hasse Nilsson har all anledning att vara stolt över sin jämthund Tuffe, som redan på måndagsförmiddagen fixade älg till både egna jaktlaget Björnhyttan och till grannlaget Saxdalen.

Lennart Eklund har inlett sin 30:e älgjakt och räknar med att det blir fler. FOTO: CLAES SÖDERBERG

En pangstart på älgjakten

Efter en kvart var första älgen fälld vid Saxberget – tacka Tuffe för det

SAXDALEN

Efter 21 års vila från älgjakten återvände Karl-Erik Berggren på måndagsmorgonen till ett pass vid Saxberget.

En kvart senare hade han skjutit en kviga.

Det kan han tacka Tuffe för, grannjaktlagets kelige jämthund.

Morgonen hade börjat bra. Fåglarna kvittrade och höstsolen gav extra sken åt det redan bländande vackra gulröda lövverket.

Tidningen hade följt med Lennart Eklund, Saxdalens jaktvårdsförening, ut på ett pass. Väl framkomna hann vi inte stort mer än att slå oss ner och börja njuta av sceneriet innan det small på ett grannpass. Två skott.

Via hörsnäckan i kommunikationsradion kunde Lennart vidarebefordra till oss:

– En stor är skjuten. Älgen ligger alldeles bredvid passet.

Någon minut senare kommer Tuffe och hälsar på. En mycket trevlig sexårig jämthund, som hör till Björnhyttanlaget som jagar på området intill Saxdalen.

Tuffe är mest intresserad av om reportern möjligen har något gott att bjuda på i ryggsäcken. Han lägger upp tassen på knäet och blir gärna ompysslad en stund, innan han så vänligt som möjligt schasas i väg.

Trots allt har ju Tuffe som löshund ett jobb att sköta, nämligen att spåra upp älg.

Men vad vi då inte visste var att det var just vad han hade gjort – alltså spårat och drivit älgkon från Björnhyttansidan över till Saxdalengänget. Väl där släppte Tuffe efterföljandet av älgen och vek av för att hälsa på tidningens utsända.

– Han brukar göra så där, säger husse Hasse Nilsson, som ändå har all anledning att vara stolt över sin ståtliga vovve.

Ett par timmar efter att Karl-Erik Berggren fällde kvigan fick nämligen Tuffe bidra till att även "hans eget" jaktlag Björnhyttan fick skjuta en älgtjur.

– Ja, det här har börjat bra, säger Hasse Nilsson.

> Nu är man såld igen.
>
> KARL-ERIK BERGGREN

Om sin kelige hund konstaterar han leende:

– Man kan väl säga att Tuffe inte riktigt lever upp till sitt namn.

Nå, jägarna hade all anledning att vara nöjda.

– Jakten blir mer intressant när det händer något så här snabbt, säger Lennart Eklund.

Han är 66 år, uppväxt i och återflyttad till Olsjön och är nu ute på sin 30:e älgjakt.

– Jag har skjutit 18 älgar, men nu är det tio år sedan senast. Det finns inte lika mycket älg längre. I början av 1980-talet, då var det mycket älg.

Ändå har han inga tankar på att lägga av med jakten, som även inbegriper rådjur och fågel.

– Visst avtar intresset lite med åldern, men det här med jakt är så mycket. Alla förberedelser till exempel, som gör att man kommer ut i naturen.

Han fortsätter:

– Sedan har vi så trevligt tillsammans. Ett jaktlag kan ju ha medlemmar från 18 år till 80 och det är roligt med alla anekdoter och historier som berättas.

Men prisvärt är det inte att jaga älg.

– Nej, det är mycket kostnader. För några år sedan räknade jag ut att kilopriset på köttet var 700 kronor. Och för tre år sedan köpte jag en ny "kanon", som med kikarsikte och allt gick på över 20 000 kronor. Så nu lär jag fortsätta ett tag (skratt).

En annan som garanterat fortsätter med jakten är comebackande Karl-Erik Berggren, även han återflyttad till Olsjön.

– Ja, nu är man såld igen, säger han vid återsamlingen på förmiddagen.

Kvar ute på passet ligger den urplockade kvigan, som senare ska hämtas med hjälp av fyrhjuling.

– En kvart tog det innan den dök upp. Jag trodde inte det var sant. Här hade jag räknat med att sitta i lugn och ro i skogen en vecka och äta smörgås och gustafskorv.

Han är 57 år och har bott och jobbat i Stockholm i många år. Jobbet har han kvar där, men boendet delas nu mellan Sundbyberg och Olsjön, vilket har lett till att kontakten med jaktkompisarna i Saxdalen har återupptagits.

– Jag måste säga att det känns rätt häftigt nu. Det var inga problem alls att skjuta älgen. Men att det skulle ske efter bara en kvart, min fru kommer inte att tro mig. Det här kan jag leva på resten av året.

Henrik Schmidt
0240-882 14
henrik.schmidt@dt.se

Clas Jansson har fritidshus vid Saxberget men bor i Eskilstuna, där han jagat i många år. Nu debuterar han i Saxdalens jaktlag.

FAKTA

Älgjakten

Under 2000-talet har det inför den årliga älgjakten funnits ungefär 250 000-350 000 älgar i hela landet. Under toppåren på 1980-talet fanns det betydligt fler, kanske ända uppemot 500 000 älgar.

Varje höst ger sig cirka 250 000 älgjägare ut i skogarna. Tillsammans lägger de ner tre miljoner dagsverken för att skjuta drygt 80 000 älgar.

Det gör att älgstammen hålls på en relativt jämn nivå och att det finns betydligt färre älgar i skogen under vinterhalvåret, innan en ny generation föds.

KÄLLA: SKANSEN.SE

- SAXDALEN.

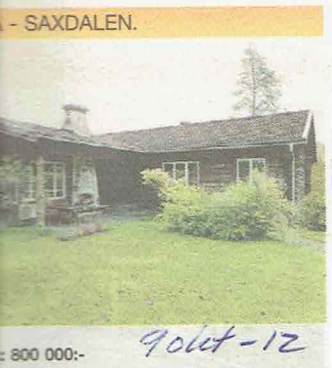

9 okt -12

800 000:-
kvm och biarea: 138 kvm
provägen 60
/10 13.00-13.45

immerhus i vinkel med högt läge med
för den stora familjen o upp till 6
stående Dubbelgarage.
60 66. Webbnr: 2370-11422.

LUDVIKA Lars Åhlström, Ludvika, avled den 15 oktober vid en ålder av 90 år.

Lars Åhlström var född och uppvuxen i Saxdalen eller, som det förr hette, Rävvåla. Senare flyttade han till Ludvika där han tillbringade sitt arbetsliv på Asea/ABB. 1958 gifte han sig med Lisa och bildade familj.

Lillkyrkan låg honom nära om hjärtat. Han var med i byggnadskommittén när kyrkan byggdes och var medlem i Lillkyrkans sångkör. Under 45 år utförde han uppdraget som kyrkvärd, vilket belönades med titeln hederskyrkvärd 2005. Vid samma ceremoni erhöll han dessutom en guldmedalj för sin långa gärning inom kyrkan.

Han var politiskt aktiv inom folkpartiet, bland annat som sekreterare i partiets Ludvikaavdelning.

Känslan för hembygden var stor. Lars Åhlström var tidigare ordförande i Rävvåla kulturförening. Han medverkade också i hembygdsskrifterna Marnäs-Posten och Gränge. För sitt mångåriga och gediga arbete kring hembygden erhöll han 2011 det Björkmanska kulturpriset.

Närmast sörjande är makan Lisa, sonen Mats, dottern Lena med familj, barnbarn samt syskon med familjer.

Min älskade
Livskamrat, vår käre
Pappa, Svärfar och
Morfar

Lars Åhlström

* 2 feburari 1922

har idag lämnat oss i
stor sorg och saknad.

Ludvika
den 15 oktober 2012

LISA
Mats
Lena och Lasse
Matilda, Elsa
Syskon med familjer
Övrig släkt och
vänner

Är det vår i himmel riket ? Står det hästhovar i diket? Hör jag själaringning hemma i vår by? Herren Gud på porten gläntar, vinkar åt mig, ler och väntar. Och jag nalkas på en snövit sommarsky.
Rune Lindström ur Himlaspelet

Begravningsgudstjänsten äger rum i Lillkyrkan torsdagen den 1 november kl 11.30. Efter akten inbjudes till minnesstund. Meddela närvaro till begravningsbyrån tel. 0240/17370. Tänk gärna på läkare utan gränser Pg. 900603-2

26 okt 2012

nligt tillgängliga uppgifter i fastighetsregistret byggdes uset på Stenbacksvägen i början på 1900-talet åt dåvarande räfvåla Fria Missionsförening. Nu är det ett förfallet ruckel.
FOTO: PETER OHLSSON

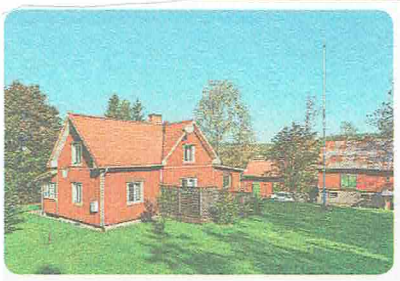

SAXDALEN Saxenvägen 4 25/10-12

Hästgård i toppskick, ca 3 ha mark bestående av hag och betesmark samt mindre del skog. Bostadbyggnad utförd i trivsam gammal stil 2003. Rejäl stallbyggnad i mycket bra skick, tre boxar, sadelkammare, loge, förråd, garage, carport och utestall för tre hästar. Fullstor paddock.

ANTAL RUM 5 rum varav 3-4 sovrum
BOAREA ca 120 kvm
TOMT 29 841 kvm **PRIS** 1 375 000 kr/hbj
VISAS lördag 13/10 kl 11.30-12.30

Bönehus på väg att kollapsa

AXDALEN
et gamla bönehuset byn är under starkt örfall och verkar kunna ippa omkull när som elst.
– Jag tycker det ser iktigt otäckt ut och nan törs inte tänka på ad som skulle hända m några barn ger sig in huset på skattjakt.

Väggarna är på väg att falla ihop och taket har rasat in på det som en gång var ett fint bönehus.

Företagaren Lasse Johansson har gjort tidningen uppmärksammad på det bedrövliga skick som dåvarande Räfvåla Fria Missionsförenings hus från 1909 på Stenbacksvägen befinner sig i.

Taket har delvis rasat in och väggarna är på väg att falla samman.

– Det var ett fint missionshus en gång i tiden men det har stått övergivet alldeles för länge. Hela huset verkar genomruttet, konstaterar Johansson.

På senare tid har dock en del sly framför huset röjts bort.

Enligt Lantmäteriets fastighetsregister var det byns missionsförening som lät uppföra byggnaden. Senare övergick byggnaden i Helgelseförbundet/Fribaptistförbundets ägo. Tomten uppgår till 600 kvadratmeter.

Sedan 1996 har fastigheten ägts av privatpersoner och för närvarande är en kvinna bosatt i Stockholm innehavare av lagfarten. Tidningen har förgäves försökt komma i kontakt med henne.

Enligt uppgift låg huset ute på Blocket under "bortskänkes" här om dagen men objektet finns inte längre kvar på sajten.

– Det vore för väl om rucklet revs för allas trevnad och för att det utgör en säkerhetsrisk, tillägger Lasse Johansson.

Torbjörn Svensson
0240-882 15
torbjorn.svensson@dt.se

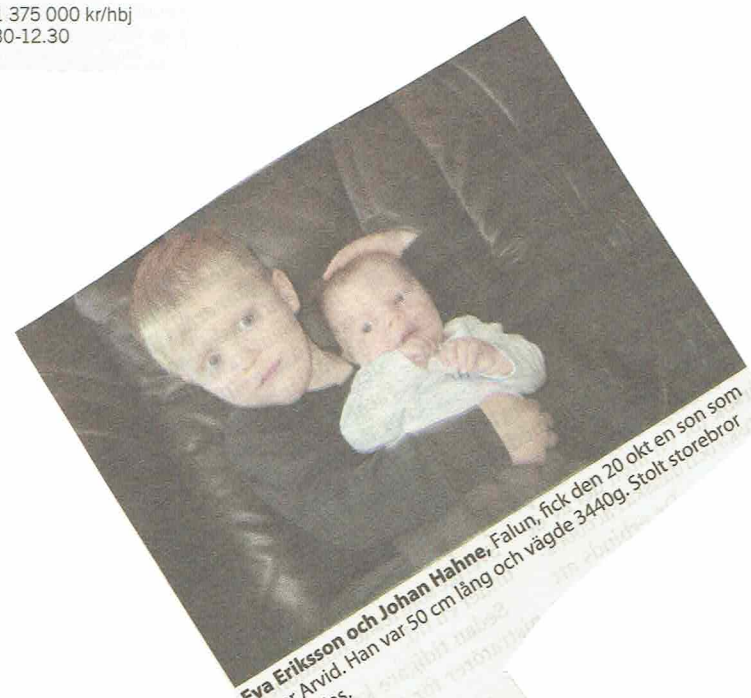

Eva Eriksson och Johan Hahne, Falun, fick den 20 okt en son som heter Arvid. Han var 50 cm lång och vägde 3440g. Stolt storebror heter Elias.

29 okt -12

En person skadad vid olycka med husvagn

AXDALEN
En person skadades och fördes med ambulans till sjukhus när en bil med husvagn på släp körde av vägen natten till söndag.

Olyckan inträffade söder om Saxdalen vid avfarten mot Blötberget.

Enligt uppgift ska en eller flera personer ha befunnit sig inne i husvagnen vid olyckstillfället. Samtliga kunde ta sig ur fordonen själva, men en person klagade på ryggsmärtor och fördes med ambulans till akuten vid Falu lasarett för att få sina skador omsedda.

Det är ännu oklart vad som har orsakat olyckan.

Monica Boström
023-936 31
monica.bostrom@dt.se

16 okt 12

Karin Hanna Elisabeth Wiklund och Jens Lars Gustafsson har köpt Ludvika Rävvåla 1:64, Kallhagvägen 3 Saxdalen för 1 350 000 kr av **Irma Birgitta Stenberg**

En person fördes till sjukhus efter en husvagnsolycka.
FOTO: JONATAN SVEDGÅRD

En av alla dockor som Anita Jakobsson tillverkat och kommande helg visar hon andra dockor i Folkets hus i Saxdalen.

FOTO: JONATAN SVEDGÅRD

Gjutna delar som så småningom kommer att bli färdiga dockor

Dockan som håller ett barn i sin famn kallar Anita Jakobsson för Kullagulla.

» Mina dockor är inte till försäljning.

ANITA JAKOBSSON, DOCKTILLVERKARE

Gjutform för ett ansikte

Anita Jakobsson använder sig av så kallad biskviporslin och massan finns i olika färger.

Anita visar sina porslinsdockor

SAXDALEN

Årets upplaga av Konstrundan arrangeras kommande lördag och söndag, allhelgonahelgen.

I Saxdalens Folkets hus kommer Anita Jakobsson att visa några av alla porslinsdockor som hon tillverkat.

Konstrundan, som ett par gånger också arrangerats under namnet Kulturrundan, är årligen återkommande.

Tyngdpunkten är lagd på konst, men även konsthantverkare deltar och varje år är det under allhelgonahelgen som det på olika platser i Ludvika kommun finns möjlighet att ta del av utbudet.

Flera av utställarna visar sina alster i Saxdalens Folkets hus, bland andra konstnärerna Frans van Bruggen, Christine Tomtlund, Lina Karlsson, Cornelia Batalow (foto) och Petrea Karlsson.

73-åriga Anita Jakobsson från Saxdalen har sedan 1991 tillverkat porslinsdockor och i helgen deltar hon för första gången i Konstrundan. På hemmaplan kommer hon att visa några av alla sina dockor och berätta hur de tillverkas.

– Jag tycker om dockor. Så läste jag en annons i en tidning om en kurs i att tillverka porslinsdockor. Jag anmälde mig och kom med i kursen, som var i Degerfors, och sedan dess har jag till och från hållit på med det här, berättar Anita.

» Det är en ganska dyr hobby.

ANITA JAKOBSSON

Hon tycker att det är ett roligt sätt att göra dockor eftersom det går att göra så många olika varianter och storlekar.

För ändamålet har Anita skaffat ett antal gjutformar från Tyskland och USA. Porslinsmassan köper hon via återförsäljare och ibland från Tyskland.

– Det är en ganska dyr hobby, erkänner hon.

Till de större dockorna gjuter Anita ett ansikte, armar och ben. När delarna torkat, putsar hon dessa och sedan bränns delarna. Anita jobbar med så kallad biskviporslin vars yta inte är blank, utan matt och lite sträv.

När porslinsdelarna är klara syr hon själva kroppen, som är stoppade med konstfiber, och sätter ihop de olika delarna.

Genom åren har Anita tillverkat 50–60 dockor. Några av dem har hon gett till barn och barnbarn, övriga finns hemma i villan i Saxdalen.

– Mina dockor är inte till försäljning, påpekar hon bestämt.

Frank Elfstedt
0240-882 17
frank.elfstedt@dt.se

PROGRAM

Konstrundan i Västerbergslagen allhelgonahelgen 3 och 4 november 2012

Öppettider 11.00–17.00. Fri entré.

Saxdalens Folkets hus:
Konstnärer: Frans van Bruggen, Christine Tomtlund, Lina Karlsson, Cornelia Batalow (foto) och Petrea Karlsson. Tillverkning av porslinsdockor av Anita Jakobsson. Nyckelharpsbygge av Lars Åke Wettercrantz. Bildspel om gamla Rävvåla-Saxdalen. Musik under helgen av Åke Åhlström. Saxdalens Skolorkester söndag kl 14.00.

Kvarnen Sunnansjö:
Utställningar Tobbe Arnesson (foto) och Ulla D Karlsson (konst).

Mormor Ullas café, Västansjö:
Akvareller av Ulla Cassel.

Ninas fabrik, Nyhammar:
Utställning av "En kärlekshistoria" av Nina Wennström och "Field of red Anemones" av Helena Blomqvist.
Invigning lördag 3 november klockan 12.00 av Maria Strömqvist.

Nyhem Nyhammar:
Utställning av "Teckna och måla" gruppen. Grangärdebygdens Fotoklubb. Lappteknik av Gunilla Slatlem Nyberg. Tovatant av Linda Blaauw. Mönster av Antoinette Forsblom-Räms. "Nytt och gammalt" – Margaretha Liif. Ullbroderi av Inger Weman Rolf.

Galleri Creatio (vid fd Röda stugan):
Måleri av Svante Rydberg.

Bild och Form Folkets hus Ludvika:
Utställning av medlemmar.

Konsthallen Folkets hus Ludvika:
Livstycket ställer ut i Ludvika.

Ateljé Vävglädje, Sunnansjö:
Utställning av textil, keramik och surdegskultur.

Sunnansjö herrgård:
Samlingsutställning med konstnärer bland annat Lindorm Liljefors och Anselm Schultzberg.

"Villa Granbo" (Mossgatan) Ludvika:
Pallettkullorna från Bild och Form. Utställning av olja, akryl, akvarell och keramik.

Annexet Fredriksberg:
Fotoutställning, lokalt hantverk. Historisk utställning.

Smedbostaden Hammarbacken:
Målningar och skulptur av Elin Anger.

Nyhammars herrgård:
Hantverkstillverkade möbler.

Konstrunda i Allhelgonahelgen

3-4 november 2012 * Öppet 11-17 * Fri Entré

SAXDALENS FOLKETS HUS
Bildkonst * Hantverk * Musik m.m.

SUNNANSJÖ KVARN
Fotoutställning * Konst

MORMOR ULLAS CAFÉ
Västansjö * Akvareller * Våfflor

NINAS FABRIK NYHAMMAR
Nina Wennström * Helena Blomkvist

NYHEM NYHAMMAR
Teckna o måla gr. * Hantverk

GALLERI CREATIO
Vid "Röda Stugan" * Svante Rydberg

BILD O FORM FOLKETS HUS
Utställning av medlemmar (FH i Ludvika)

KONSTHALLEN I FOLKETS HUS
Livstycket besöker Ludvika

SMEDSBOSTADEN HAMMARBACKEN
Målningar o Skulptur av Elin Anger

ATELJÉ VÄVGLÄDJE SUNNANSJÖ
Textil * Keramik * Surdegskultur

"VILLA GRANBO" LUDVIKA
Vid Mossplan * Palletkullorna/Bild o Form

ANNEXET FREDRIKSBERG
Fotoutställning * Lokalt Hantverk m.m.

SUNNANSJÖ HERRGÅRD
Samlingsutställning av konstnärer

NYHAMMARS HERRGÅRD
Hantverkstillverkade möbler * Café

För mer utförlig information och vägbeskrivningar:
www.ludvika.se

Ludvika Bibliotek tel. 0240-86297
Turistbyrån tel. 0240-86050

Arrangörer: Ludvika kommun, Rävvåla Kulturf. Vuxenskolan, ABF, IOGT.NTO, NBV, Bild o Form Kulturföreningen Annexet med flera.

Välkommen!

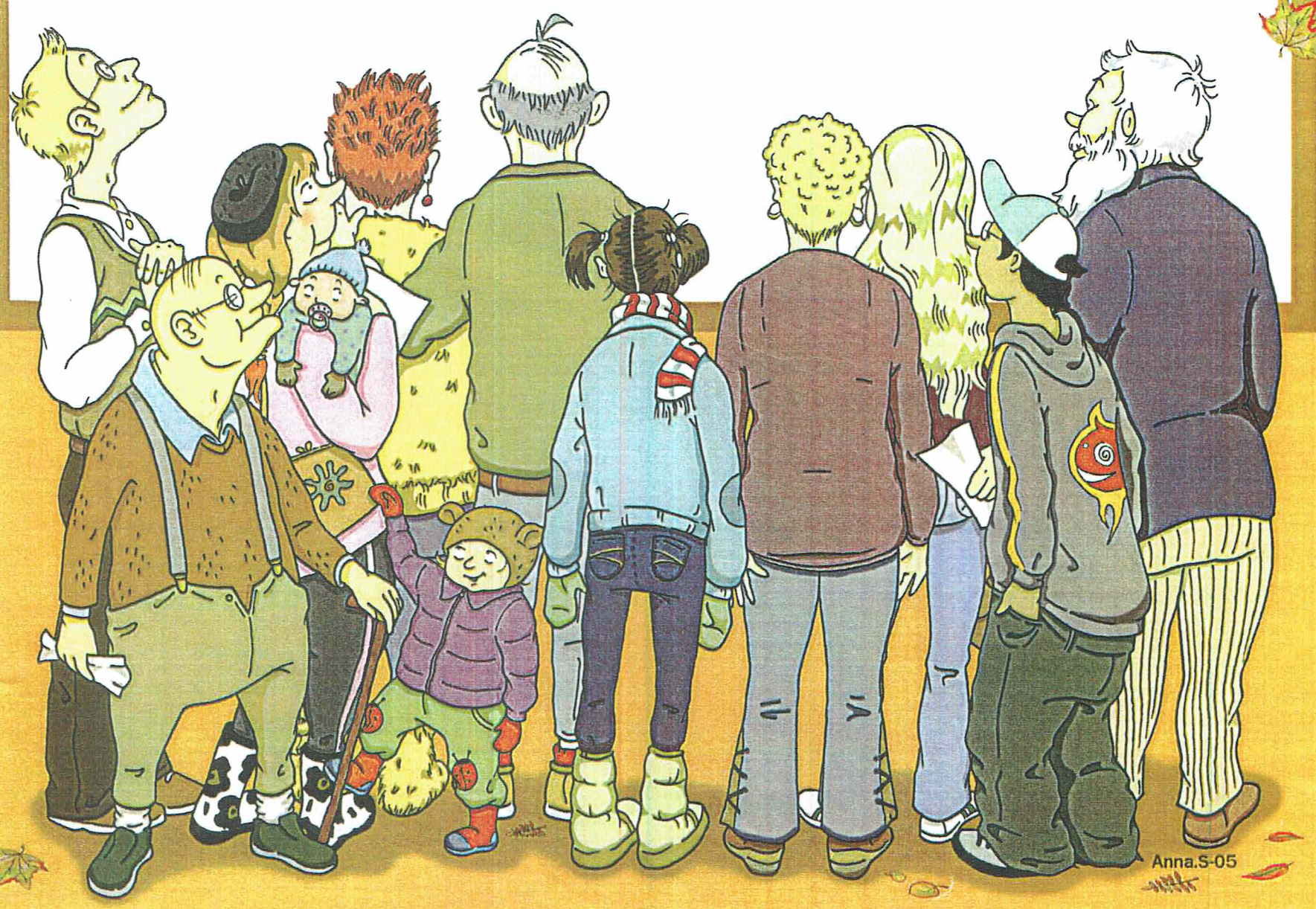

Kultur och Fritid Ludvika kommun

FRANS VAN BRUGGEN & LINA KARLSSON

SAXDALENS FOLKETS HUS - KONSTRUNDAN 2012

1. SKY SCAPES	Blandteknik	9 000 SEK	*Van Bruggen*
2. SKY SCAPES	Blandteknik	9 000 SEK	*Van Bruggen*
3. SKY SCAPES	Blandteknik	9 000 SEK	*Van Bruggen*
4. SKY SCAPES	Blandteknik	9 000 SEK	*Van Bruggen*
5. FLUGFISKE	Digital grafik	700 SEK	*Karlsson*
6. KINMESEN	Digital grafik	800 SEK *inkl. glasram*	*Karlsson*
7. EARTH FOXES	Digital grafik	800 SEK *inkl. glasram*	*Karlsson*
8. BLARICUM 1	Blandteknik	9 000 SEK	*Van Bruggen*
9. BLARICUM 2	Blandteknik	9 000 SEK	*Van Bruggen*
10. ROST STILLEBEN	Olja	PRIVAT	*Karlsson*
11. MARIONETTSPELARE	Digital grafik	1 500 SEK *inkl. glasram*	*Van Bruggen*
12. GRAFIKER	Digital grafik	1 500 SEK *inkl. glasram*	*Van Bruggen*
13. JULSTJÄRNA	Digital grafik	700 SEK	*Karlsson*
14. HYACINT	Digital grafik	700 SEK	*Karlsson*
15. JULROS	Digital grafik	700 SEK	*Karlsson*
16. AMARYLLIS	Digital grafik	700 SEK	*Karlsson*
17. COAT OF MANY COLORS - REFERENS TILL DOLLY PARTON	Olja	PRIVAT	*Karlsson*
18. LOTTA FRANZOS - REFERENS TILL OSKAR KOKOSKA	Trärelief	8 000 SEK	*Van Bruggen*
19. DANS LE PORT DE AMSTERDAM - REFERENS TILL JAQUES BRELL	Trärelief	8 000 SEK	*Van Bruggen*
20. MALLORCA - ALARO	Blandteknik	8 000 SEK	*Van Bruggen*
21. HEN 1	Digital grafik	800 SEK *inkl. glasram*	*Karlsson*
22. HEN 2	Digital grafik	800 SEK *inkl. glasram*	*Karlsson*
23. TRAMONTANA - ALARO	Digital grafik	4 000 SEK	*Van Bruggen*
24. FLAMENCO - KREUZBERG	Digital grafik	700 SEK	*Karlsson*
25. TANGO - KREUZBERG	Digital grafik	700 SEK	*Karlsson*
26. PINGO - REFERENS FÖR ETT FRITT ANTARKTIS	Betongskulpur	Privat	*Van Bruggen & Asta*

Blir firad på Fars dag för första gången

Hampus Petersson blev pappa för fyra månader sedan

SAXDALEN

När Hampus Petersson såg tv-reklam inför Fars dag den 11 november, tänkte han bara "jaha".

– Men så tänkte jag, det gäller ju mig nu också. Det var lite kul när jag kom på det, säger han lite stolt.

För fyra månader sedan blev han far till sitt första barn, en liten dotter som heter Lova.

Namnsdagar håller de inte koll på, menar Hampus och tittar på Linda för att få medhåll. Men när det är Fars dag brukar han ringa till sin egen pappa och säga grattis. Linda brukar köpa någonting till sin pappa.

» Man lär väl känna varandra ändå, men mer om man är ensam med barnet. «

Hur Hampus Petersson blir firad på Fars dag har han ingen aning om.

– Det blir frukost på sängen, säger Linda och ler.

– Vi brukar mest ta saker som dom kommer och är nöjda ändå, säger Hampus.

Pappaledighet

Han har varit pappaledig de tio första dagarna i samband med födseln. Just nu är han mellan två jobb, men börjar i mitten av november på sitt nya arbete som journalist.

– Jag ska vara pappaledig sedan har jag tänkt, men det måste fungera med nya jobbet.

Han vill vara pappaledig för att han och dottern ska lära känna varandra.

– Man lär väl känna varandra ändå, men mer om man är ensam med barnet, säger Hampus Petersson.

Så får han jämställdhetsbonus, men det tar han inte så allvarligt på, det viktiga är att vara hemma med Lova förstår man av de ömma blickarna dottern får av sin far.

VERONICA RIGTORP
veronica@annonsbladet.com

FAKTA

Fars dag

Fars dag har sitt ursprung i 1910-talets Amerika. Initiativtagaren Mrs John B Dodd ville hedra sin far, som ensam uppfostrat Mrs Dodd och hennes fem syskon. Det skulle dröja ända till 1966 innan dagen infördes i hela USA, där den firas i juni. I Sverige anammades seden 1931 och även vi firade då dagen i juni. Numer firas Fars dag den andra söndagen i november.

På söndag får lilla Lova, fyra månader, för första gången fira sin far Hampus Petersson på Fars dag. Själv blev hon nyligen utnämnd till Saxdalens bäbis 2012. FOTO: VERONICA RIGTORP

Vår käre
Yngve Söderlund
* 28 augusti 1926
insomnade stilla idag
Ludvika
6 november 2012

Syskon och Syskonbarn med familjer
Övrig släkt och vänner

—

Du skall vandra i vildmark
och finna din väg
genom bittraste höst,
när du frågar skall
mörkret giva dig svar,
och i gråt
må du hava din tröst.
Dan Andersson

Begravningen äger rum i Grangärde kapell fredagen den 23 /11 kl.10.00. Efter akten inbjudes till minnesstund. Var vänlig meddela deltagande till Fonus tel 0240-10503 senast den 19/11

LUDVIKA

I Grand hotells källarvåning har det dansats både styrdans och disco sedan 70-talet. Men på juldagen skrivs sista kapitlet i den delen av Ludvikas nöjeshistoria, och i lördags såldes diverse inredningsdetaljer och krogprylar på en välbesökt loppis.

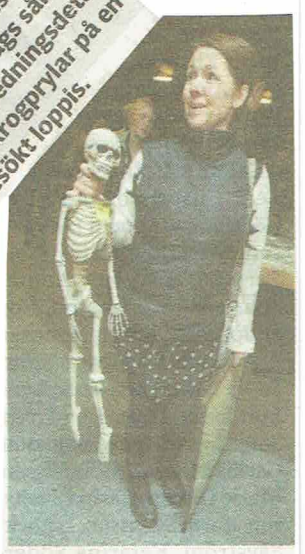

Lisen Baier hittade ett skelett i miniatyr och en del andra udda prylar. "Kul grejer", sammanfattade hon.

ENKÄT

På söndag är det fars dag.

Hur vill du bli firad på fars dag?

Lennart Stenquist, Saxdalen:
– Det var länge sedan vi sluade med det.

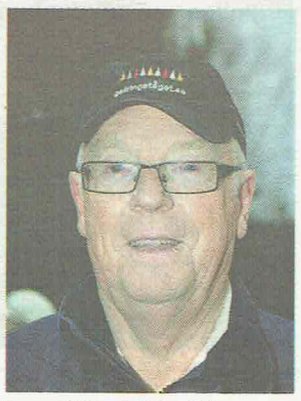

Ingvald Runkvist, 71 år, Saxdalen:
– Man brukar bli bjuden på mat av barnen, nån slips vill jag inte ha.

Olle Wallman, 86 år, Saxdalen:
– Lite uppvaktad av barn och barnbarn blir jag alltid.

21/11-2012

Här har bygglov blivit godkänt

Stefan Persson, Österviken 1, Saxdalen, får bygga ut villan med 76 kvadratmeter. Bland annat handlar det om nytt kök, allrum och badrum.

15-åriga Cornelia Bartolow visade foton. FOTO: PRIVAT

Konstrundan i Saxdalen – en hit

SAXDALEN

Allhelgonahelgens konstrunda blev en verklig succé i Saxdalens Folkets Hus. Rävvåla Kulturförening i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan svarade även i år för utställningen.

INSÄNT

Under de två dagarna besöktes utställningen av omkring 500 personer, de flesta från övriga delar av kommunen. Fyra konstnärer visade verk i bland annat olja och grafik; Frans von Bruggen, Christina Tomtlund, Lina Karlsson och Petrea Karlsson.

Där fanns också mycket uppskattade foton av 15-åriga Cornelia Bartolow. Anita Jakobsson trollband besökarna med sina fantastiskt naturtrogna porslinsdockor, medan Lars-Åke Wettercrantz informerade om nyckelharpsbygge.

På söndagseftermiddagen gav Saxdalens skolorkester en bejublad föreställning, med sång av egna solister. Som avslutning framförde Pelle Åhlström egna visor till eget gitarrspel.

Det hela betecknas från arrangörshåll som en mycket lyckad helg som ger mersmak till nästa år.

Välbesökt konstrunda. FOTO: PRIVAT

6nov-12

---

höstkväll

Ute var det mörkt och kulet, men i Saxdalens det varmt och skönt när vis- och låtgruppen Saxbjöd in till Musik i höstkväll i tisdags. Prästen nriksson hälsade välkommen innan Saxdalingar-

n fick höra ett varierat program med härliga låkra höstvisor, såsom Nils Parlings omtyckta visa -Lars under stjärnorna av Roger Broberg och eberg.

16/11-2012

Misshandel i Saxdalen

SAXDALEN Närmare klockan tre, natten till söndagen, kallades polis till Saxdalen och en påstådd misshandel. När en polispatrull kom dit hade den person som uppgivits ha utfört misshandeln, lämnat platsen. Av polisens uppgif-

26/11-12

Försvunnen kvinna hittades välbehållen

SAXDALEN Poliser från Ludvika, Borlänge och Falun deltog på tisdagskvällen i sökandet efter en kvinna i 60-årsåldern, som rapporterades saknad vid 16-tiden efter en hundpromenad i trakten av Saxdalen.

– Om hon gått vilse eller vad som hänt är oklart men anhöriga blev oroliga när hon inte återvänt när mörkret började falla, säger Bengt Westlund, stationsbefäl hos polisen i Ludvika.

Polisinsatsen blåstes av vid midnatt, då kvinnan återfanns i närheten av sitt hem, nedkyld men utan skador. Hon kördes för säkerhets skull till Falu lasarett för undersökning.

15nov-2012

Jubilarer och pensionärer Hälso- och sjukvården Västerbergslagen har högtidligt uppmärksammat 25-årsjubilarer och pensionärer:
Namn på jubilarerna i Västerbergslagen: Ingrid Broman, Barbro Ernebrink, Rose-Marie Fredriksson, Maj-Lis Gustafsson (både jubilar och pensionär), Annika Holma, Paula Johansson, Mikael Järvi, Marie-Louise Lindh Olsson, Anneli Luusua och Lena Norgren.
Namn på pensionärer: Inger Boman, Kerstin Danils-Eriksson, Gun-Britt Gustafsson, Lena Polsjö, Åberg, Marianne Johansson, Gunnel Karlsson, Birgitta Larsson, Karin Mattsson, Katrina Månsson, Vanja Norman, Birgitta Olsson, Agneta Persson, Gunilla Pettersson, Marianne Sandström, Inger Sjöblom, Monica Vennström och Anne Åström.
FOTO: HASSE ERIKSSON

29/11-2012

Träta om cykelled delar Saxdalen

SAXDALEN Markägare i Saxdalen känner sig överkörda av sitt eget byalag. I skrivelse till samhällsbyggnadsförvaltningen deklareras att byalaget agerat på egen hand när det gäller en tänkt dragning av en cykelled genom byn.

Det 15-tal markägare som berörs av byalagets förslag har vare sig kontaktats eller informerats. Dessutom undrar man varför byalaget förordat ett mycket dyrt förslag när det finns betydligt enklare och billigare alternativ.

SIDAN 4

Hans Allan Reinholdsson har köpt Ludvika Rävvåla 2:32, Oxbrovägen 21 Saxdalen för 0 kr av **Hans Wikström**

11/12-2012

Måndag 10 december 2012

Markägare ratar byalagets förslag

SAXDALEN

Varför satsa på en svindyr cykelled genom byn när det finns betydligt smartare och billigare alternativ?

Det undrar nio markägare i Saxdalen med siktet inställt på att förpassa det remisssvar som självaste byalaget lämnade in sommaren 2011 in bland skuggorna.

En skrivelse undertecknad av fastighets- och markägarna har lämnats in till kommunens samhällsbyggnadsförvaltning.

I denna ifrågasätts även byalagets arbetsmetoder som anses gå tvärtemot de egna stadgarna.

Enligt stadgarna ska byalaget bland annat "... i samverkan med allmänheten och föreningar aktivt medverka till en positiv utveckling av Saxdalen.":

De kritiska markägarna har inte sett skymten av vare sig samverkan eller protokollförda möten, där byalagets styrelse diskuterat cykelledens föreslagna dragning.

Inte heller ska berörda markägare (totalt ett 15-tal) ha informerats eller kontaktats av byalaget för att erbjudas chansen att komma med synpunkter på det förslag som finnas inbakat i "Cykelplan Ludvika kommun 2011".

De nio markägarna understryker i sin skrivelse att de varmt välkomnar en sträckning genom Saxdalen i den cykelled som ska ledas runt hela sjön Väsman.

Men inte enligt den sträckning som byalaget föreslår. Markägarna förstår över huvud taget inte hur byalaget har tänkt.

Byalagets förslag är enligt deras mening mycket dyr att genomföra.

Bland annat för de 15-tal markägare som måste kompenseras för intrånget och för de minst fem djupa bäckraviner som kräver överfarter.

Dessutom finns en 300 år gammal fornminnesskyddad gränssten som hamnar i farozonen.

Markägarnas förslag är att man i stället rustar upp och använder de byvägar som redan finns.

På en bifogad kartskiss har en sträckning ritats upp och som handlar om helt andra kostnader, utan att någon fastighetsägare behöver avstå mark.

Skrivelsen avslutas med "Den föreslagna sträckningen går delvis genom brukad och välskött åkermark, med betande hästar och får, vilket ger ett positivt intryck till besökarna.".

Harri Sternljung
0240-882 02
harri.sternljung@dt.se

Torsdag 27 december 2012

18 dec - 12

Rolf Lennart Hahne och Maj Elisabeth Hahne har köpt Ludvika Rävvåla 31:1 för 650 000 kr av **Gunnar Eklunds Dödsbo**

Lank Maria har köpt Ludvika Rävvåla 2:87, Gamla Gruvvägen 8 Saxdalen för 417 000 kr av **Gunnar Eklunds Dödsbo**

INLÄGG LÄKARBESÖK

En resa på landstingets bekostnad

En god vän till mig har för tre år sedan sökt hjälp vid sin vårdcentral, för ett "vanligt" ljumskbråck. Till sist lyckades han få en remiss sänd till Falu lasarett. Kallelse kom, han var välkommen till Gävle lasarett.

Från bostaden till Gävle är det 175 kilometer enkel resa, men man får resa utan kostnad med allmän kollektivtrafik. Det blev egen bil till närmaste station, sedan tåg till Gävle.

Undersökningen hos läkaren var avklarad på 3–4 minuter. Om möjligt ville han bli opererad i Falun, men det fanns ingen möjlighet. I stället var han välkommen till Gävle för behandling. För ett läkarbesök på 3–4 minuter gjorde han en resa som tog åtta timmar och 30 minuter. Men det finns ett lasarett i Ludvika, 15 kilometer bort.

Är kompetensen så låg på Ludvika lasarett att man inte kan utföra en undersökning som tar 3-4 minuter, inför en så relativt enkel operation? Landstingspolitikerna nonchalerar helt vilka olägenheter och tid som går till spillo, för en så enkel åtgärd, och dessutom måste man ta ledigt en hel dag från arbetet.

Lägg ner landstinget

julhandel

Hugo Falk, 5, var inte så där överdrivet intresserad av att bli hämtad av den julhandlande familjen. Han hade ju så kul med Lions barnpassare Elisabet Rosell och Anna Eriksson.

» Ett jättebra initiativ. Hugo blev så glad över att få vara här och leka i stället för att gå med oss i affärer.
ANNA JOHANSSON

17/12

vann han nämligen med i hockeyspel, över Anna Eriksson från Lions.

Henrik Schmidt
0240-882 14
henrik.schmidt@dt.se

Anna Johansson, från Saxdalen, uppskattade möjligheten att kunna lämna sonen Hugo (maximalt två timmar) till barnpassare från Lions.

Återstår att se vad tomten har med sig i säcken och det gäller även för femårige Hugo Falk, från Saxdalen.

Han tillbringade shoppinglördagen med att spela hockeyspel och hoppa studsmatta samtidigt som resten av familjen – pappa Benny Falk, mamma Anna Johansson och nio månader unga tvillingsyskonen Hilda och Hector – köpte julklappar.

Hur var nu detta möjligt? Jo, via Lions Club Ängsklockan och Unika Ludvika.

Tillsammans arrangerar de barnpassning under julhandeln.

Barn i åldern 3-10 år kan vissa timmar varje dag fram till 22 december få passning av Lionsdamer inne i före detta Ljung & Co-lokalen i gallerian.

– Ett jättebra initiativ. Hugo blev så glad över att få vara här och leka i stället för att gå med oss i affärer, säger Anna Johansson.

Som grädde på moset blev Hugo också en vinnare. 5-0

31/12-2012

När räddningstjänsten kom till platsen var övervåningen redan övertänd. FOTO: ANDERS DANIELSSON/FOTO-MIKE

Villa svårt brandskadad

SAXDALEN

En villabrand inträffade vid 01.30-tiden natten till söndagen i Saxdalen. När räddningstjänsten kom till platsen brann det på hela övervåningen.

Det var strax före halv två natten till söndag som räddningstjänsten fick larmet om en brand i en äldre villa i Saxdalen.

– Övervåningen var helt övertänd när vi kom dit, berättar Pelle Sundström vid räddningstjänsten i Ludvika.

De personer som befann sig i huset lyckades oskadda ta sig ut innan räddningstjänsten kom till platsen.

Även räddningstjänsten i Grängesberg ryckte ut och tio man jobbade med att få kontroll över branden.

Elden spred sig också till ett mindre vindsutrymme, men den nådde aldrig den nedre våningen.

Skum sprutades ut i vindsutrymmet och efter cirka 45 minuter hade man branden under kontroll.

Skadorna på huset blev omfattande, dels av branden och röken men även av det vatten som användes vid släckningsarbetet.

Vad som orsakade branden är ännu oklart.

Frank Elfstedt

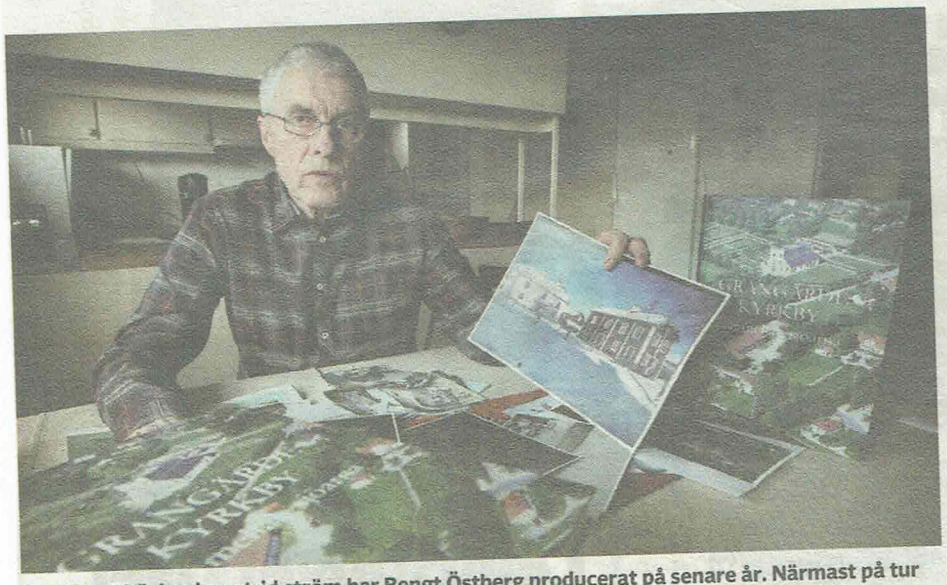

Hembygdsböcker i en strid ström har Bengt Östberg producerat på senare år. Närmast på tur står en bok om idrottsföreningar i gamla Grangärde kommun. FOTO: PETER OHLSSON

”Enorma pengar, jag är chockad”

Bengt Östberg tilldelas Björkmanska kulturpriset på 80 000 kronor

LUDVIKA

Björkmanska kulturpriset går i år till Bengt Östberg – flitig producent av hembygdsböcker på tema Grangärdebygden.

80 000 kronor är prissumman på.

– Enorma pengar. Jag är chockad, men givetvis jätteglad.

Den tidigare rektorn och skolchefen har faktiskt svårt att hitta orden efter att han på måndagskvällen per telefon fått beskedet om priset från kultur- och fritidsnämndens ordförande Ingvar Henriksson (S).

– Jag visste inte ens att jag var nominerad i år, säger Bengt Östberg.

Han fortsätter:

– Jag förstår inte det här. Det finns ju så många människor som hållit på med hembygdsforskning länge som skulle kunna ha fått det i stället.

Konkurrensen var också hård. Utöver Östberg var de nominerade: Birgitta Ahrås, Sören Engström, Mats Graaf, Anneli Gullmar, Västerbergslagens kulturskola samt Raymond och Lilian Gustavsson.

Ingvar Henriksson tyckte ändå att nämndens beslut kändes rätt.

– Det här är Bengt Östberg väl värd för det jobb han lägger ner.

Och det jobbet är inte färdigt, trots att paret Östberg numera bor i Falun för att komma närmare barnbarnen.

– Jag håller kontakten med Ludvika och Grangärde ändå via att jag är med i studiecirkeln Gamla Grangärde och i Västerbergslagens släktforskare.

Han har mer på gång än så i sin gamla hembygd, som han tidigare har porträtterat i böckerna Östanbjörka – en by i Grangärde (2008), Skolor i gamla Grangärde socken (2009) och Grangärde kyrkby – byn mellan sjöarna (2011).

– Jag tänkte inte göra någon mer bok, men det är ju så roligt att jag nu är i gång igen.

Projektet är en bok som berättar om idrottsföreningarna i gamla Grangärde kommun.

– Både idrotten och det som var Grangärde kommun ligger mig så varmt om hjärtat, säger han.

Bengt Östberg har redan hunnit göra lite research ute i byarna.

– Jag har hittat en del material i Sunnansjö och i Saxdalen finns det väldigt mycket. De har verkligen varit duktiga på att spara, både tidningsurklipp och gamla protokoll. Jag har hunnit läsa igenom en massa gamla styrelseprotokoll därifrån (skratt).

Nu fortsätter han att jaga material, inte minst fotografier, från de andra byarna i bygden. Men när idrottsboken kan bli färdig har Östberg ingen aning om.

– Det är jättesvårt att säga. Det beror på hur mycket material jag hittar.

När han officiellt ska få ta emot Björkmanska priset – som delats ut sedan 1993 till minne av makarna Sven Björkman och Inga Björkman Frisk – är ännu inte bestämt.

– Nej, när jag pratade med Ingvar Henriksson sa vi att vi skulle höras av om det.

Henrik Schmidt
0240-882 14
henrik.schmidt@dt.se

FAKTA

Bengt Östberg

Ålder: 74 år.
Familj: Frun Sonja och sex vuxna barn, 16 barnbarn och två barnbarnsbarn.
Bor: I Falun sedan i februari, innan dess i Ludvika men är uppvuxen i Östanbjörka, Grangärde.
Yrke: Pensionär. Jobbade tidigare under många år inom skolan, först som folkskol- och högstadielärare på olika orter utanför länet, sedan som rektor i Grängesberg och som skolchef i Ludvika kommun.
Fritidsintressen: Idrott, både eget utövande och via att följa barn och barnbarn samt som ledare i många år. Hembygds- och släktforskning är också stora intressen, liksom trädgårdspåtande och att vara tillsammans med familjen.

Andrapristagarna vinner ett signerat exemplar av den fina boken Fokus på fåglar av Gunnar Aus.

Andra- och tredjepristagare utan inbördes ordning.

Folkets hus medlemmar i Blötberget har samlats för att samla ihop det som finns kvar av värde. Från vänster: Mikael Jansson, Ingrid Wermé, Björn Flinth och Björn Sjöström. FOTO: CLAES SÖDERBERG

De räddar det som räddas bör

BLÖTBERGET

Under söndagseftermiddagen samlades Folkets hus-medlemmar för att ta hand om det som fanns något värde i från Folkets hus i Blötberget. Lokalen har drabbats av omfattande fuktskador och kommer att rivas.

– Det är hur viktigt som helst att vi ger ett handtag till andra ideella föreningar, säger Björn Flinth, ordförande i föreningen.

En något dyster stämning infann sig när Folkets husmedlemmarna samlades för att samla upp saker av värde från FH-lokalen i Blötberget. Ordföranden Björn Flinth försökte ändå se positivt på situationen.

Anrika Folkets Hus i Blötberget ska rivas och nu försöker medlemmarna hinna med att rädda allt som räddas bör innan det är för sent.

– Vi får försöka glädja andra med det vi har av värde. Det är hur viktigt som helst att vi ger ett handtag till andra ideella föreningar, säger Flinth.

En del av sakerna kommer att läggas ut på blocket i hopp om att kunna göra en hacka.

De gamla handlingar man hittat ska gås igenom och kommer förvaras i ett garage.

– Stolar och porslin ska köras till Folkets hus i Gonäs. Borden ska till Saxdalen. Vi får hoppas att de får nytta av dem, säger Björn Flinth.

Ludvikas teaterförening, Teaterslaget, var även de på plats för att ta reda på en del saker.

– Jag var på deras föreställning i går och meddelade dem att om de ville så kunde de komma och ta reda på ljus och ridå till exempel.

Teaterslaget var inte sena att haka på erbjudande.

– Det är helt underbart för oss. Det kostar en hel del att köpa ljus och ridå så det är ingenting man köper nytt. Vi ska kika runt och se om det finns någonting mer vi kan behöva, säger Linda Byman från Teaterslaget.

Även om Björn Flinth tycker det ser dystert ut för Folkets hus Blötberget kommer föreningen åtminstone leva vidare rent juridiskt.

– Vi måste ha ett årsmöte varje år där alla ska få säga sitt. Om tio år skulle föreningen i så fall kunna läggas ned. Det är en lång process, säger han.

Men ännu är inte allt hopp ute.

– Vi har lite idéer för hur vi ska kunna hålla verksamheten vid liv på annat sätt nu när vi inte har råd att renovera lokalen eller få tag på någon ny. Vi återkommer när planerna blir mer konkreta, säger Björn Flinth.

Isak Angerbjörn
0240-882 00
isak.angerbjorn@dt.se

Arbetarklassens symbol, Hjalmar Branting med något dyster uppsyn.

Vad vore ett Folkets hus utan folkhemsbyggaren Per Albin Hansson?

Handlingar från förr som ska gås igenom. Tills vidare kommer de att förvaras i ett garage.

Andelsbevis från svunna tider. Tio kronor styck kostade de.

Arbetarrörelsens fana tillhör relikerna i Folkets Hus som ska bevaras.

Andelsmöte om rivning av Folkets hus i Blötberget

Folkets hus och dess ordförande Björn Flinth.
FOTO: PETER OHLSSON/ARKIV

BLÖTBERGET

Till i slutet av november kallas andelsägarna i Folkets hus i Blötberget till möte.

– Styrelsens rekommendation är att andelsägarna godkänner rivning av Folkets hus, säger ordföranden Björn Flinth.

NLT berättade den 5 november att Björn Flinth inte ser något annat alternativ än rivning. Föreningen har inte sådan kassa att man kan ta på sig kostnaden för att ställa i ordning den vattenskadade fastigheten.

– Dalarnas Försäkringsbolag har nu meddelat oss att de kan stå för 100 000 kronor av rivningskostnaden. Men den summan räcker inte då rivningen beräknas kosta en bit över 200 000 kronor.

Föreningen har några tusenlappar på kontot och i övrigt hoppas man på ekonomisk stöttning från kommunen. Man har redan haft en muntlig kontakt med kommunen.

Men först ska det alltså hållas andelsägarmöte där rivningen formellt ska godkännas och det kan bli ett intressant och speciellt möte.

Styrelsen kommer att annonsera om mötet, som hållas i skolan, via anslag på byn. Brevutskick är inte aktuellt eftersom styrelsen inte har kännedom om namnen på alla som är andelsägare i dag.

– Vi har en bok med andelsägare från 1906 men vilka som har andelar i dag vet vi inte, säger Björn Flinth som gissar att det säkert har hänt att dödsbon inte har löst in andelar.

– Många köpte andelar för kanske en krona eller tio kronor. Det var mycket pengar då, för hundra år sedan.

Nå, rivningsmötet lär förmodligen inte bjuda på någon överraskning i beslutsärendet. Björn Flinth hoppas att rivningen i bästa fall kan påbörjas i mitten av december men han konstaterar samtidigt att den nödvändiga processen med rivningstillstånd och annat kan ta viss tid.

Han ser gärna att Blötbergets Folkets hus-förening inleder samarbete med de närliggande FH-föreningarna i Saxdalen och Gonäs.

– Vi kommer att erbjuda dem vårt porslin, bord och stolar och annat. Folk från Saxdalen har redan varit här och tittat.

Torbjörn Granling

LUDVIKA Tidning
Nyhets- och Ann
FREDAG 30 DECEMBER 2011
Ludvika, Smedjebacken, Grängesberg, Gra

NLT – en pigg 100-åring

Barnen på Sörviks förskola firade tidningens jubileum med tårta

20 LÄSARE MINNS DE STÖRSTA NYHETERNA

»Jag borde kanske få medalj«

Rune Asplund, 91, har varit trogen prenumerant i 61 år

ANSVARIG UTGIVARE: Ewa Wirén, ewa.wiren@dt.se OMSLAGSFOTO: Peter Ohlsson TRYCK: MittMedia Print AB

Bygden behöver sin tidning

I DET FÖRSTA NUMRET AV LUDVIKA TIDNING, från 1911, står det följande på förstasidan:

"Ludvika Tidning får härmed vördsamt inbjuda till prenumeration. Det kan ju tyckas att det redan skulle finnas nog med tidningar och att en ny sådan här i Dalarne skulle vara öfverflödig. Dock finnes det trakter som icke hittills ägt någon tidning, men hvilka lika mycket som andra Dalabygder äro i behof af och länge önskat en egen tidning."

Andreas Emanuelsson
NYHETSCHEF

Tankarna hos oss som jobbar i dag är egentligen desamma, att vi faktiskt behövs i vår bygd, vårt utgivningsområde.

ENSKILDA JOURNALISTER har kommit och gått, men alla har vi gemensamt att vi vill förmedla lokala nyheter till er, våra läsare. Vår ambition är, och har alltid varit, att om det sker något av största vikt för bygdens invånare, så ska det stå i morgondagens tidning.

Så har det varit i 100 år och det är dessa vi blickar tillbaka mot i denna bilaga. Vi berör några av de största händelserna, minns olyckor och bränder, men också hur nya landmärken kommit till och hur bygden utvecklats. Det är ett blygsamt urval som ändå på något vis speglar en del av Västerbergslagens historia.

Vi berättar om Rune Asplund som varit trogen prenumerant i 61 år, allt för att kunna följa med i samhället och bli uppdaterad om det senaste. Vi berättar om tidningens utseende; hur det har förändrats tack vare tekniska framsteg och nytänkande inom layout, design, marknadsföring och presentation.

OM JOURNALISTER brukar man säga att vi vet väldigt lite om väldigt mycket. Vad egentligen ingen av oss vet är hur vi kommer att rapportera om alla dessa händelser i framtiden.

Vi vet att vi har fler kanaler att använda oss av. Våra läsare behöver inte alltid längre vänta tills papperstidningen dimper ner i brevlådan. Nya Ludvika Tidning är en del av dt, som i sin tur sprider nyheterna så att du kan komma åt dem på din dator (både som text, stillbilder och rörliga bilder), i din mobiltelefon och i radio.

Så mycket har förändrats, men vårt uppdrag är på många sätt detsamma. Oavsett hur vi gör det, så tror vi även i fortsättningen att bygden äro i behof af Nya Ludvika Tidning.

Erik "Målarn" Lundqvist från IFK Grängesberg tog helt sensationellt OS-guld i spjutkastning vid tävlingarna i Amsterdam. FOTO: ARKIV

Hundra år av nyhetshändelser i Västerbergslagen:

1914: Första apoteket öppnades i hörnet Eriksgatan-Storgatan i kvarteret Hästen. Förste apotekare var C.G. Blomqvist, som även var känd inom Ludvikas dåtida idrottsliv. Före 1914 fanns bara ett "medikamentförråd" som lydde under Smedjebackens apotek.

1917: Lönsamt i Grängesgruvan. Tidningen kunde meddela att Grängesbergsbolaget gjort en vinst med 16,4 miljoner kronor för detta år.

1919: Ludvika blev stad. Vid nyåret var det stora offentliga högtidligheter i centrum när Ludvika formellt blev stad. Gatorna och torget var rikt utsmyckade med flaggor och firandet kulminerade med ett pampigt fyrverkeri. Dåtidens lokala ledare och dåvarande landshövdingen höll högtidstal. Ett "hovkapell" svarade för underhållningen. På nyårsdagen fortsatte firandet med bland annat skolbarn i fackeltåg och uppläsning av telegram.

Ludvika blev stad på nyåret.

Under stora högtidligheter med gratulog av Karl-Erik Forssund och invigningstal av landshövding Holmquist.

På nyårsdagen stora festligheter med uppvaktning av skolbarn för landshövdingen och fackeltåg genom staden.

1912 | 1913 | 1915 | 1916 | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1925 | 1926 | 1927 | 1928 | 1929 | 1930 | 1932 | 1933 | 1934 | 1935

1911: Beslut om mjölkmagasin. I mitten av året togs beslutet att en handelsbod med mjölkmagasin skulle uppföras vid Magnetbacken nära Valhallavägen i Ludvika. Byggnaden blev senare Konsumtionsföreningens och genomgick en utbyggnad.

1918: Stor högsommarfest roade. I juli var det trivsamt värre i Stadshusparken i Ludvika. Stora och små roade sig av hjärtans lust när de fick ta del av "storslagna arrangemanger". På programmet stod bland annat cabaret, dans, fäbodstuga och skjutbana. Hela tiden serverades "äkta bönkaffe" med "rökverk". För arrangemanget svarade Ludvikas förening för Idrott (Lffl).

1924: "Länslasarettet" invigdes. Ludvika nybyggda lasarett, som benämndes "länslasarett", invigdes den 25 maj detta år. Bygget kostade dryga 1,2 miljoner kronor och högtidligheterna leddes av dåvarande landshövdingen Kvarnzelius.
"Korntäppan" byggdes. Kände byggmästaren Anders Diös första bygge i Ludvika var kooperativas lagerbyggnad vid Gamla Bangatan. Det byggdes och blev klart under året. Huset är nu för tiden mest bekant som "Korntäppan" med kyrkans secondhand-butik.

Lekomberg härjat av våldsam eldsvåda. Skador för 130,000 kr.

Hela den stora gruvbyggnaden har i dag lagts i aska.

Nära att branden även skulle nå till anrikningsverket.

1931: Lekombergsgruvan brann. En storbrand härjade i ovanjordsanläggningarna vid Lekombergsgruvan. Brandmännen kämpade hårt men det var svårt att hejda lågornas framfart. Skadorna på de stora byggnaderna av trä rapporterades som mycket svåra.

100 år med den lokala sporten

Erik "Målarn" Lundqvist 1928

Århundradets främste idrottsman i vårt distrikt. Blott 20 år gammal tog "Målarn" från IFK Grängesberg helt sensationellt OS-guld i spjutkastning vid tävlingarna i Amsterdam. Han var även först i världen att kasta över 70 meter, nämligen 71,01. 1928 blev hans stora år med nämnda världsrekord samt SM-guld. Han utsågs även till friidrottens Stor grabb nr 62. Efter succéåret blev dock Lundqvist sjuk och tränade och tävlade sparsamt. Han gjorde dock en tillfällig comeback 1936 genom att kasta 71,16. Endast 55 år gammal avled denne legend och ligger begravd på Grängesbergs kyrkogård.

Harald Andersson 1934

Smedjebackens och IK Heros stora affischnamn vann EM-guld i diskus vid tävlingarna i Turin 1934. Satte världsrekord med ett kast på 52,42 och tilldelades även Svenska Dagbladets bragdmedalj detta år. Innehar titeln Stor grabb nr 79. Vann fyra SM-guld under åren 1932–1935. Innehade svenska rekordet fram till 1954 på 53,02. Var stor favorit inför OS i Berlin 1936 men sviterna av en böld i handen förhindrade honom att kvalificera sig till finalen. Harald var även en framstående idrottsman i bandy, boxning och tyngdlyftning. Avled 1985 vid en ålder av 78 år.

IK Heros 1939

Var under 1940-talet en av landets främsta bandyklubbar. Klubben, bildad 1915, spelade inte mindre än elva säsonger i landets högsta division (1939 - 1966). I mitten av 1970-talet var klubben ånyo på vippen att kvalificera sig men föll i kvalmatcher mot Hammarby och Sandslån. Kända namn under perioden är lirare som Hasse Bergman och Kurt "Pumpen" Andersson.

Ludvika Ffl 1944/1945

En oförglömlig säsong för fotbollen i distriktet. Rödtröjorna kvalificerade sig för allsvenskan genom att besegra IFK Eskilstuna i kvalet. Trots strålande insatser blev säsongen kortast möjlig. Hillängen fylldes av storpublik i match efter match där legender som Holger Nyman, Gunnar "Karmansbo" Andersson, "Mål-Jacob" och "Mucken" var några av idolerna för skarorna. Klubben gjorde ett nytt försök att nå högsta serien två år senare men föll dock mot Jönköping Södra i kvalet. LFfI är regionens äldsta idrottsklubb bildad redan 1904. Laget spelade även i högsta divisionen i bandy säsongerna 1941 och 1942 samt även haft framgångsrika skidåkare och friidrottare.

Morgårdshammars IF 1961

Satte sitt namn på Sveriges hockeykarta under några intensiva säsonger 1961–1963. Det blev två oförglömliga allsvenska sejourer på Hagvallen inför fullsatta läktare i match efter match. Slogs sedermera tillsammans med Backbyns IF 1986 och kallades för S-M Hockey, som senare blev Smedjebackens HC.

Tiomila 1965 och 1973

Två oförglömliga årtal för orienteringsvännerna i Västerbergslagen. I Hälleforsnäs vann OK Malmia sin första och enda 10-mila kavle. Åtta år senare upprepade Ludvika OK den bedriften vid tävlingarna i Skeppsta. Året efter gjorde LOK om bravaden, men diskvalificerades på grund av en olycklig felstämpling.

Ludvika Ffl Hockey 1964/1965

Kallas än i dag "Det historiska laget" som 1965 var på vippen att träda in i hockeyns finrum. Dom rödvita vann tvåan i stor stil och blev klara för kval mot Alfredshem (MoDo), Nyland och Hammarby. Trots tre fullsatta hus (3 000 åskådare i snitt) på nyanlagda Hillängens isbana lyckades dock laget endast att bli trea. Lagets stora stjärna under tränarlegenden Lasse Böljas ledning, var backen Kjell Runnberg.

Bengt Nåjde 1965

Löparlegenden Bengt Nåjde (Carlsson) utsågs 1966 till Stor grabb nr 236 i friidrott. Blötbergssonen, som inledningsvis tävlade för LFfI, var svensk rekordhållare på såväl 5000 m som 10 000 m. 1964 deltog han även vid OS i Tokyo, men blev utslagen i försöken. Vid EM 1966 i Budapest blev Nåjde sexa och nia på samma distans vid EM i Athen 1969. Förutom banlöpning har Nåjde även SM-guld i terränglöpning 1971. Totalt innehar han 18 SM-medaljer, varav sju är guld. 69-åringen är sedan flera år åter bosatt i Blötberget.

Marie Risby (född Johansson), tävlade för Ludvika Ffl. Hon deltog i tre vinter-OS. FOTO: ARKIV

Marie Risby 1976

Marie Risby (född Johansson), som under hela sin karriär tävlade för Ludvika FfI, är en av länets främsta vinterutövare alla kategorier. Deltog i hela tre vinter-OS (1976, 1980 och 1984). Sina bästa resultat nådde hon 29 år gammal vid spelen i Sarajevo 1984. Under sin karriär som avslutades 1985 vann Marie totalt 13 SM-guld och otaliga silver- och bronsmedaljer. Hennes företrädare i spåren, Signe Pettersson från Säfsnäs, vann tre SM-guld på 10 km åren 1924, 1926 och 1927.

Ludvika HF 1991/1992

En av dom största överraskningarna i svensk handboll genom tiderna var när det okända laget från Väsmans södra strand nådde Elitserien för 20 år sedan. Att detta sedan skedde via en för Alingsås olycklig värktablett är en annan historia. Västgötarna besegrade LHF i kvalet men diskvalificerades för att en spelare tagit nämnda tablett och därmed fick LHF platsen i högsta serien. Inledningen blev sensationell med premiärpoäng (17–17) i Lisebergshallen i Göteborg mot Redbergslid och sedan sexmålsseger i en fullsatt kokande Ludvika Sporthall mot IFK Skövde. Tre poäng av fyra skakade om hanbollen. Tyvärr blev fortsättningen annorlunda sedan motståndarna lärt sig dalalagets spel.14 raka förluster blev det efter succéinledningen.

Ludvika FK 1998

Att nykonstellationen (1975) av Ludvika FfI och IFK Ludvika skulle nå näst högsta serien var ingenting annat än en jätteskräll. Laget sopade hem tvåan men spåddes bli en sparv i tranedansen i div 1 norra. Gultröjorna visade dock siarna andra klor i match efter match och lyckades faktiskt skrapa ihop hela 25 poäng innan man fick ta det bittra steget nedåt. Ytterligare en poäng hade räddat laget kvar. Flera av lagets stora stjärnor försvann året efter till andra klubbar. Peter Westman, Mattias Östberg, Kenneth Gustafsson och Kent Sjöberg var några av de som bytte adress.

Harald Lohse, mångårig medarbetare på tidningens sportredaktion

Ludvika HF nådde elitserien för 20 år sedan. På bilden ses Dick Rämhed, Anders Benjaminsson och Robert Jansson efter 17–17 mot Redbergslid i premiären. FOTO: ARKIV

GRAFIK: JONAS ERICSSON, TEXT: FREDDY NYLUND

1941: Flera invigningar ägde rum. Under året förekom flera invigningar i Västerbergslagen. I Ludvika handlade det om nya BB-avdelningen vid lasarettet samt Hillängens idrottsplats i Marnäs. I Smedjebacken kunde de alpina skidåkarna glädjas över den fina slalombacken på Uvberget. **Swingigt Barnens dag.** Populära "Vårat gäng", med "swinggirlen" Britt Nilsson och en rad andra av dåtidens heta idoler, var det stora dragplåstret under årets firande av Barnens dag i Ludvika.

1956: Tragedi i Ställdalen. Ett norrgående rälsbusståg krossades när det kolliderade med ett skenande malmtåg nära Ställdalen på Frövi-Ludvikabanan fredagen den 13 januari. 20 personer, många skolungdomar, omkom när rälsbussen och en släpvagn formligen smulades sönder. Händelsen beskrevs som den svåraste tågolyckan efter Getåkatastrofen 1918.

Forts. på nästa sida

1937 | 1938 | 1939 | 1940 | 1942 | 1943 | 1944 | 1945 | 1946 | 1948 | 1949 | 1950 | 1952 | 1953 | 1954 | 1955 | 1957 | 1960

1947: ASEA byggde ut. Under året blev det klartecken för ASEA-Ludvikaverkens fortsatta utbyggnad med flera så kallade högbyggen vid Lyviksvägen på industriområdets västra del. Expansionen omfattade även bygget av ASEA-skolan i områdets norra del.

Premiär för GDG-Expressen Bergslagsbanan var föregångare i landet med att sätta snabba moderna eltåg i trafik på järnvägen. GDG-Expressen var namnet och den rullade routen Falun-Ludvika-Göteborg.

1951: Metallfacket firade. Metalls avdelning 100 firade 50-årsjubileum och kunde samtidigt också inviga sin nya fana.

1958: Domus öppnades i Ludvika. Domushuset var klart och varuhuset öppnades. Det var en stor händelse för Ludvikaborna, kooperationen i synnerhet. Några år senare, 1961, öppnade konkurrenten Tempo snett över gatan.

1959: Nya Folkets hus. Efter många år fick Ludvika ett nytt Folkets hus vid Carlavägen. Komplexet var på den tiden något mycket storartat inklusive det rymliga Aveny med teaterscen och biograf.

Hundra år av nyhetshändelser i Västerbergslagen:

1961: Staden fortsätter växa. Bostadsbyggandet på Ludvika Gård hade kommit i gång och höghusen vid Grottvägen tog form. Samtidigt var det byggstart för HSB-huset i centrumkvarteret Särimner. Klart att flytta in blev det i Sallyhuset vid Carlavägen och i de nya husen i kvarteret Apollo. I Håksberg var den nya skolbyggnaden klar att tas i bruk och Grängesberg kunde ståta med det nya gruvkontoret på Väster.

1974: Smedjebacken blir storkommun 1974. Vid årsskiftet 1973–74 sammanslogs Smedjebacken och Söderbärke till en enda stor kommun. Det firades med stor fest på Tolvsbo Wärdshus med cirka 300 gäster, förtroendevalda och kommunanställda.

1975: Brand i Mammuthallen. Ett svart rökmoln som syntes vida omkring. Det blev det när Mammuthallen vid ASEA-Ludvikaverken brann i samband med att tjärpapp lades på taket. Brandmännen kämpade länge och väl innan de lyckades få läget under kontroll. Sju personer brännskadades när en gastub exploderade.

1975: Smedjebacken toppade. Då hade tätorten den hittills största folkmängden med 8 400 invånare. Förra året var siffran nere i 5 100 personer.

1962 | 1963 | 1964 | 1966 | 1967 | 1969 | 1970 | 1973 | 1976 | 1977 | 1978 | 1979 | 1980 | 1981 | 1982 | 1983 | 1984 | 1985 | 19

Forts. från föregående sida

1965: Ludvika välbefolkad tätort. Det året var Ludvika tätort som störst befolkningsmässigt. Då noterades 18 791 invånare. Det kan jämföras med 2005 då antalet gått ned till 14 000.

1968: Nya Kyrkskolan klar. Moderna skollokaler togs i bruk vid Kyrkskolan. Där fanns nu till och med en särskild avvänjningsklinik dit skolbarnen kunde vända sig om de ville få hjälp med att sluta röka. Trots att skolan var påkostad uppstod snart klagomål över att "trängsel och spring" stressade såväl lärare som elever.

1971: Ludvika blev storkommun. Ludvika kommun fick sin nuvarande form efter stadens sammanslagning med Grängesberg, Grangärde och Säfsnäs.

1972: Hårt slag för Fredriksberg. Billeruds nedläggning av produktionen vid bruket var ett hårt slag mot Fredriksberg. Många befarade att orten skulle gå under utan den stora arbetsplatsen. Flera ersättande verksamheter startades men ingen överlevde på sikt. I dag är det övergivna industriområdet en "gifthärd" som bekymrar, kommunens miljömyndighet i synnerhet.

1998: Storbrand i centrum. Stora delar av kvarteret Heimdal lades i ruiner i en våldsam nattlig brand. Många brandmän kämpade mot lågorna men de båda stora bostads- och affärshusen stod inte att rädda. Det var rena turen att ingen av hyresgästerna omkom i lågorna. I ett senare skede rensades brandresterna bort och begreppet Brända tomten myntades.

FOTO: THOMAS ISAKSSON/ARKIV

GRAFIK: JONAS ERICSSON, TEXT: FREDDY NYLUND

1993: LT och BP blev NLT. Ludvika Tidning och Bergslagsposten slogs, den 1 oktober, samman och blev till Nya Ludvika Tidning. Sedan 2002 är NLT helägd av DT.

2003: Svår olycka med tågbuss. Sex resande, varav fyra från Västerbergslagen, omkom när en buss, som ersatte Bergslagspendeln, gick av vägen vid Engelsberg. Det rådde extrem blixthalka vid olyckstillfället vilket också noterades i Haverikommissionens utredning.

2009: Stolta gruvplaner. I november detta år presenterades stolta planer på att återöppna gruvorna i Grängesberg, Blötberget och Håksberg.

2009: Lagerbygge. Spendrups bryggeri inledde bygget av ett jättelager på Skakelbacken i Grängesberg.

2010: Storbygge invigdes. Ludvikahems storbygge på den så kallade Brända tomten i Ludvika centrum invigdes. Kommunalrådet Maria Pettersson (S), numera Strömkvist, hade den äran att högtidstala inför en stor publik. Det officiella namnet på hela gallerian blev Engelbrekt.

6 | 1987 | | | 1990 | 1991 | 1992 | | 1994 | 1995 | 1996 | 1997 | | | 2001 | 2002 | | 2004 | | 2006 | | 2008 | | | |

1988: ASEA blev ABB. Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Brown Boweri blev ett och den nya loggan blev ABB. En första fusion ägde rum 1916 mellan Nya förenade elektriska AB och Asea i Västerås. Det kommersiella genombrottet för Uno Lamms högspänd likström, som Ludvika fortfarande lever på, kom 1954.

1989: Gruvdöden drabbade bygden. Grängesgruvans nedläggning innebar ett hårt slag för orten. Framtidsutsikterna var dystra och ingen vågade ens tänka tanken att det drygt 20 år senare skulle finnas långt framskriden planering för ett återstartande av gruvdriften. Det sista malmtåget lämnade Grängesberg i januari 1990. Tio år tidigare, 1979, stängdes gruvorna i Håksberg och Blötberget.

1989: Risingsbo bryggeri läggs ned. Bryggeriet i Morgårdshammar lades ned. Det återstartades 1996 men 2002 lades produktionen ned för andra gången.

1999–2000: Lugnt millenniefirande. Nyårs-, och samtidigt millenniefirandet, i Västerbergslagen blev lugnt och utan nämnvärt bråk. Dessutom kom alla farhågor om datahaverier på skam. "Inte värre än en vanlig lördagskväll", meddelade polisen Karl-Ove Westman. 700 personer firade i Sporthallen och i Smedjebacken var det stort knytis i Smedjehallen.

2005: Spendrups byggde plockhall. Spendrups inledde bygget av en ny så kallad plockhall.

2007: Piren invigdes. Piren ut i Väsman och restaurangen med samma namn invigdes i juni. Ceremonimästare var framlidne kommunchefen Kalle Gustafson och initiativtagaren Kurt Kristensen.

2010–2011: Start för HVDC-bygget. ABB presenterade bygget av en ny HVDC-anläggning med verkstäder och kontor. En satsning i storleksordningen 230 miljoner kronor.

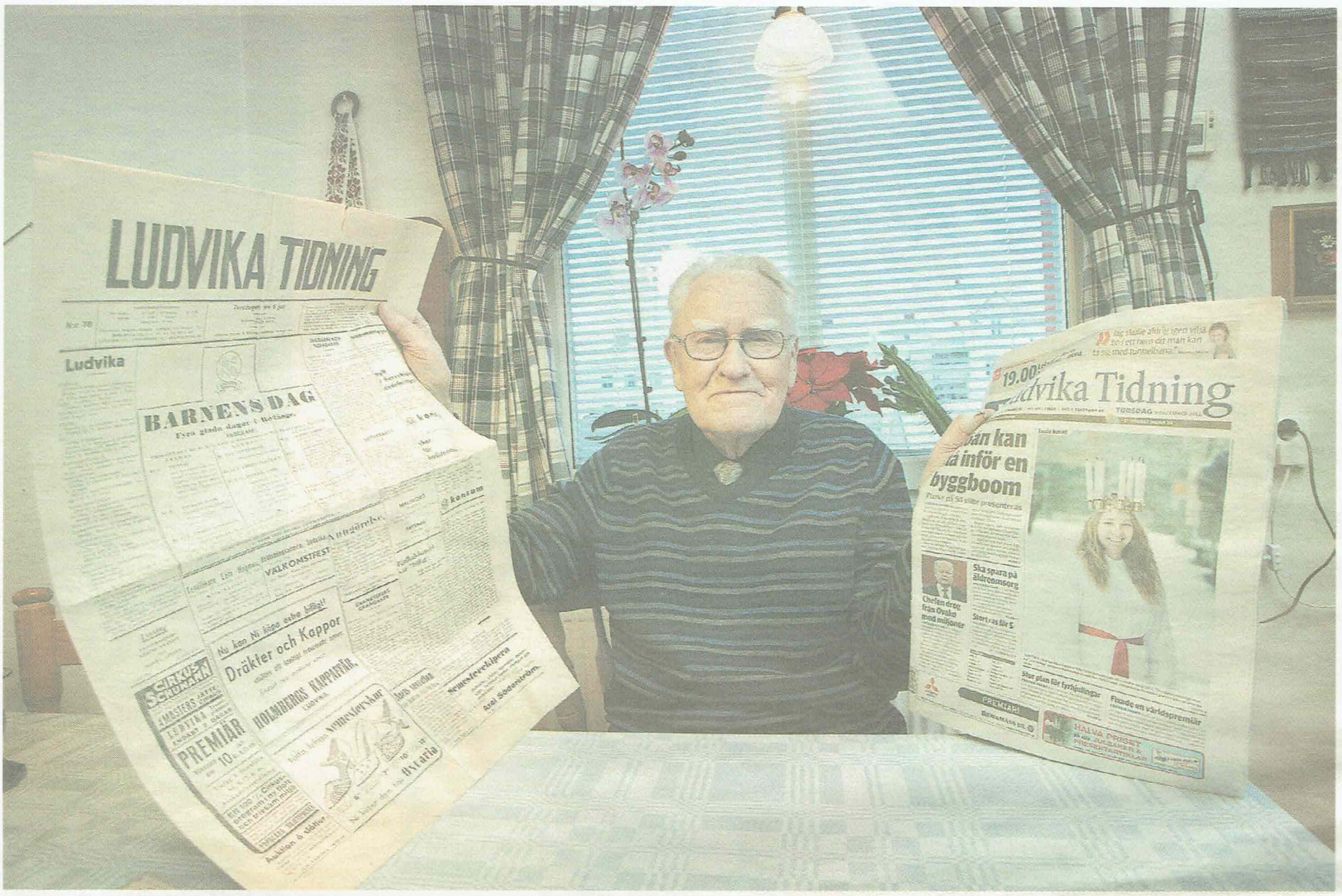

Välinformerad och med sin tid. Det är Rune Asplund (91) som vid det här laget varit trogen abonnent i hela 61 år. "Jag går igenom tidningen varje dag och läser det mesta utom sporten", berättar han.

FOTO: JOHAN SÖRENSEN

Rune – trogen abonnent i 61 år

LUDVIKA

– Jag borde kanske få medalj, myser Rune Asplund, 91, när han berättar för tidningens medarbetare att han varit trogen abonnent på Ludvika Tidning sedan 1950, alltså i 61 år.

– Man vill ju hänga med och jag läser varje dag det mesta utom sporten, för sport har jag aldrig varit intresserad av, tillägger han.

Även om Rune råkar vara född i Skultuna i Västmanland är han att betrakta som en tvättäkta Ludvikabo som med intresse följt stadens utveckling genom decenniernas lopp. Han är mycket social och känd som en trevlig person som gärna språkar bort en stund med bekanta när han gör sina dagliga promenader på stan.

– Jag var bara ett par veckor gammal när jag kom till Ludvika och sen har jag bott här hela tiden, berättar han och fortsätter med en snabb förklaring.

– På den tiden (1920) födde man ofta barnen hemma och då tyckte mamma det var lämpligt att vara hemma hos föräldrarna.

Som barn bodde Rune på Magnetenområdet på Högberget.

– Det är trivsamt i de gamla arbetarekasernerna även om det inte fanns toaletter, utan vi fick gå till dass utomhus. Men det fanns i alla fall vatten och avlopp, minns han.

– Jag bodde där fram till 1938 då farsan byggde en villa på Rasfallet.

> Jag borde kanske få medalj
>
> RUNE ASPLUND, TROGEN LÄSARE OCH ABONNENT

Det var när han som nygift flyttade in i Dollarhuset 1950 som han samtidigt började abonnera på Ludvika Tidning och det fortsätter han med, nu som trogen läsare av Nya Ludvika Tidning.

Som ung tonåring började Rune, liksom många andra, arbeta på Asea år 1935.

Även i yrkeslivet kom han att bli mycket trogen. Han blev kvar ända fram till pensioneringen.

– Men det började på ett litet mysko sätt. En verkare frågade farsan om han hade en bror som hade en son. Farsan svarade att han hade en son och så fick jag börja på verktygsavdelningen.

Där fanns en äldre originell medarbetare som hade ett något märkligt sinne för humor. Han kom fram och bjöd unge Asplund på en tablett.

– Du ska äta upp den, sade han och jag stoppade i mig tabletten. Om en stund kom han tillbaka och sade att "om en timme är du död". Jag tror inte många andra har fått uppleva samma start på sitt yrkesliv.

Men inget hände och Rune kom att få många givande år på företaget.

– Jag blev verktygskonstruktör och vid några tillfällen ville de att jag skulle skriva kontrakt på flera år och då fick man också bättre betalt. De var väl rädda för att jag skulle sluta.

Sedan giftermålet 1950 är Ludvika Tidning, sedermera Nya Ludvika Tidning, hans ständiga följeslagare och källa till information.

– Klart att man vill hänga med. Jag kammar igenom tidningen varje dag och läser det mesta, utom sporten. För sport har jag aldrig varit intresserad av.

– Och tidningens serie med bilder från det gamla Ludvika tycker jag är mycket intressant, säger Rune som är flitig med saxen när han hittar intressanta artiklar i tidningen.

Han kan visa upp en imponerande klippsamling, många pärmar med läsning och bilder av vitt skiftande slag.

Vilka lokala nyheter, händelser, minns du som de största?

– Det var väl branden i Aseas högspänningslaboratorium 1960. Då var jag själv med och skötte en motorspruta under släckningsarbetet. Och 1975 var det en stor brand i Mammuthallen.

– En annan storbrand man minns tydligt var när Valhalla ladugård brann men det var redan 1939, fortsätter Asplund som i sammanhanget även nämner branden i Lillkyrkan på samma plats men långt senare.

I december 1998 skulle han komma att få bevittna en stor nyhet på nära håll när delar av grannkvarteret eldhärjades.

– Då fick vi lov att vara uppe på vinden och hålla koll. För det kom nämligen stora glödande flagor från branden och vi var rädda för att branden skulle sprida sig hit till Dollarhuset.

Freddy Nylund
0240-882 05
freddy.nylund@dt.se

ÖVER 125,000 PERSONER I DALARNE

LÄSA NEDANSTÅENDE TIDNINGAR!
De äro därför Dalarnes mest effektiva annonsorgan.

Borlänge Tidning — Ludvika Tidning — Mora Tidning
Avesta-Posten — Södra Dalarnes Tidn. — Säters Tidning

Dessa sex tidningars upplagor utgöra tillsammans
23,500 exemplar

Klipp ur tidningen från januari 1921.

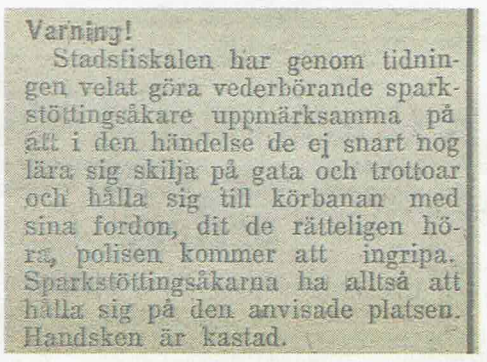
Varning!
Stadsfiskalen har genom tidningen velat göra vederbörande sparkstöttingsåkare uppmärksamma på att i den händelse de ej snart nog lära sig skilja på gata och trottoar och hålla sig till körbanan med sina fordon, dit de rätteligen höra, polisen kommer att ingripa. Sparkstöttingsåkarna ha alltså att hålla sig på den anvisade platsen. Handsken är kastad.

Notis i tidningen den 21 januari 1921.

Herrar Automobilägare!
Nedbringa Edra ringkostnader — Vi kunna förhjälpa Eder därtill.
Amerikanska Vulkaniseringsverkstaden,
LUDVIKA.

Annons i tidningen den 8 februari 1921.